

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja)

12 ta' Di?embru 2006 (*)

"Libertà ta' stabbiliment – Moviment liberu tal-kapital – Direttiva 90/435/KEE – Taxxa fuq il-kumpanniji – Tqassim ta' dividendi – Prevenzjoni jew tnaqqis ta' sensiela ta' taxxi – E?enzjoni – Dividendi li jir?ievu kumpanniji li jirrisjedu fi Stat Membru ie?or jew f'pajji? terz – Kreditu ta' taxxa – ?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji – Trattament ugwali – Azzjoni g?al ?las lura jew azzjoni g?al kumpens"

Fil-kaw?a C-446/04,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (ir-Renju Unit), permezz ta' de?i?joni tat-13 ta' Ottubru 2004, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fis-22 ta' Ottubru 2004, fil-kaw?a

Test Claimants in the FII Group Litigation

vs

Commissioners of Inland Revenue,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja),

komposta minn V. Skouris, President, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts (Relatur), P. K?ris u E. Juhász, Presidenti ta' Awla, J. N. Cunha Rodrigues, G. Arestis, A. Borg Barthet u M. Ileši?, Im?allfin,

Avukat ?enerali: L. A. Geelhoed,

Re?istratur: K. Sztranc, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tad-29 ta' Novembru 2005,

wara li rat l-ossevazzjonijiet ippre?entati:

- g?al Test Claimants in the FII Group Litigation, minn G. Aaronson, QC, kif ukoll minn P. Farmer u D. Cavender, barristers, inkarigati minn S. Whitehead u M. Anderson, solicitors,
- g?all-Gvern tar-Renju Unit, inizjalment minn E. O'Neill, u sussegwentement minn C. Gibbs, b?ala a?enti, assistiti minn G. Barling, QC, kif ukoll minn D. Ewart u S. Stevens, barristers,
- g?all-Irlanda, minn D. O'Hagan, b?ala a?ent, assistit minn G. Clohessy, BL, u minn A. Collins, SC,
- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn R. Lyal, b?ala a?ent,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tas-6 ta' April 2006,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikoli 43 KE u 56 KE kif ukoll ta' l-Artikoli 4(1) u 6 tad-Direttiva tal-Kunsill 90/435/KEE, tat-23 ta' Lulju 1990, dwar is-sistema komuni tat-tassazzjoni li tapplika fil-każ tal-kumpanniji prinċipali u sussidjarji ta' Stati Membri differenti (l-U L 225, p. 6).

2 Din it-talba għet ippreżentata fil-kuntest ta' kawża bejn kumpanniji li jirrisjedu fir-Renju Unit u l-Commissioners of Inland Revenue (Awtorità fiskali tar-Renju Unit) fuq it-trattament fiskali ta' dividendi li jirġievu kumpanniji li mhumex residenti ta' dan l-Istat Membru.

Il-kuntest għuridiku

Il-leġiżlazzjoni Komunitarja

3 L-Artikolu 4(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 90/435, fil-verġjoni inizjali tagħha, jipprovdi li:

"Meta kumpannija għenitur [*parent*], bis-saħħa ta' l-assoġazzjoni tagħha mal-kumpannija sussidjarja tagħha, tirġievi profitti mqassma, l-Istat tal-kumpannija għenitur [*parent*] għandu, għajr meta din ta' l-aħħar tiġi llikwidata, jew:

- iġommi lura milli jintaxxa dawn il-profitti, jew
- jintaxxa dan il-qiegħ filwaqt li jawtorizza lill-kumpannija għenitur [*parent*] biex tnaqqas mill-ammont tat-taxxa mistoqqa [*dovuta*] dak il-frazzjon tat-taxxa fuq il-korporazzjonijiet [kumpanniji] imqallas mill-kumpannija sussidjarja li jkollu x'jaqsam ma' dawn il-profitti u, jekk ikun xieraq, l-ammont tat-taxxa mnaqqsa [minn ras il-għajn] imposta mill-Istat Membru li fih tkun tirresjedi l-kumpannija sussidjarja, skond id-derogi pprovvduti fl-Artikolu 5, sal-limitu ta' l-ammont tat-taxxa domestika korrispondenti."

4 Skond l-Artikolu 6 ta' din id-Direttiva, l-Istat Membru ta' kumpannija *parent* ma jistax jordna l-qlas tat-taxxa minn ras il-għajn fuq il-profitti li din il-kumpannija tirġievi mingħand kumpannija sussidjarja tagħha.

5 L-Artikolu 7 tad-Direttiva 90/435 jipprovdi li:

"1. L-espressjoni "taxxa mnaqqsa [minn ras il-għajn]" kif użata f'din id-Direttiva ma għandhiex tkopri qlas minn qabel jew qlas bil-quddiem ("*précompte*") tat-taxxa fuq il-korporazzjonijiet [kumpanniji] lill-Istat Membru tal-kumpannija sussidjarja, [magħmul] [fir-]rigward [tat]-tqassim tal-profitti lill-kumpannija għenitur [*parent*] tagħha.

2. Din id-Direttiva ma għandhiex taffettwa l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet domestiġi jew [dawk] imsejsa fuq ftehim bil-qsieb li telimina jew tnaqqas it-taxxa doppja ekonomika fuq id-dividendi, b'mod partikolari d-dispożizzjonijiet li jkollhom x'jaqsmu mal-qlas ta' krediti tat-taxxa lir-riġevituri ta' dawn id-dividendi."

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali

6 Skond il-leġiżlazzjoni fiskali fis-seħħ fir-Renju Unit, il-profitti magħmula, matul sena finanzjarja, minn kull kumpannija li tirrisjedi f'dan l-Istat Membru, kif ukoll minn kull kumpannija li ma tirrisjedix hemmhekk iċċa teferita f'dak l-Istat attività kummerċjali permezz ta' fergħa jew aġenzija intermedjarja, huma suġġetti għal taxxa fuq il-kumpanniji fl-imsemmi Stat.

7 Ir-Renju Unit tal-Gran Brittanja u ta' l-Irlanda ta' Fuq ilu mill-1973 japplika sistema ta' tassazzjoni magħrufa b'ala "imputazzjoni parzjali", li ta'tha, sabiex ti?i evitata t-tassazzjoni doppja ekonomika meta kumpannija residenti tqassam profitti, parti mit-taxxa fuq il-kumpanniji m'allsa minn din il-kumpannija ti?i imputata lill-azzjonisti tagħha. Sas-6 ta' April 1999, din is-sistema kienet ibba?ata, minn na?a, fuq il-?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji mill-kumpannija li tqassam u, min-na?a l-o?ra, fuq kreditu ta' taxxa mogħti lill-azzjonisti li jibbenefikaw minn tqassim ta' dividendi, flimkien ma', għal dak li jikkon?erna l-kumpanniji benefi?jarji li jirrisjedu fir-Renju Unit, e?enzjoni mit-taxxa fuq il-kumpanniji fir-rigward ta' dividendi li tir?ievi kumpannija li tirrisjedi wkoll f'dan l-Istat Membru.

Il-?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji

8 Skond l-Artikolu 14 tal-li?i ta' l-1988 dwar it-taxxi fuq id-d?ul u l-kumpanniji (Income and Corporation Taxes Act 1988, iktar 'il quddiem l-"ICTA"), fil-ver?joni tagħha applikabbli fi?-?mien meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, kumpannija li tirrisjedi fir-Renju Unit li t'allas dividendi lill-azzjonisti tagħha għandha t'allas bil-quddiem it-taxxa fuq il-kumpanniji ("advance corporation tax", iktar 'il quddiem l-"ACT"), ikkalkulata fuq l-ammont jew il-valur tat-tqassim effettwat.

9 Kumpannija għandha d-dritt tnaqqas l-ACT im?allsa fir-rigward ta' tqassim li jkun sar matul sena finanzjarja spe?ifika mill-ammont li hija għandha t'allas b'ala taxxa fuq il-kumpanniji ("mainstream corporation tax") għal dik is-sena finanzjarja, b'?erti limiti. Jekk id-dejn fiskali ta' kumpannija fir-rigward tat-taxxa fuq il-kumpanniji mhuwiex bi??ejjed sabiex jippermetti t-tnaqqis ta' l-ACT kollha, l-e??ess ta' l-ACT jista' ji?i trasferit jew għal sena finanzjarja pre?edenti jew sussegwenti, jew lill-kumpanniji sussidjarji ta' din il-kumpannija li jistgħu jnaqqsu mill-ammont li huma stess għandhom i?allu b'ala taxxa fuq il-kumpanniji. Il-kumpanniji sussidjarji li fir-rigward tagħhom jista' ji?i ttrasferit l-e??ess ta' l-ACT jistgħu jkunu biss kumpanniji sussidjarji residenti fir-Renju Unit.

10 Grupp ta' kumpanniji tar-Renju Unit jista' jagħ?el ukoll is-sistema ta' tassazzjoni ta' grupp, li tippermetti lill-kumpanniji li jiffurmaw parti minn dan il-grupp jipposponu l-?las ta' l-ACT sakemm il-kumpannija *parent* ta' l-imsemmi grupp tqassam id-dividendi. Din is-sistema, li kienet is-su??ett tas-sentenza tat-8 ta' Marzu 2001, Metallgesellschaft *et* (C-397/98 u C-410/98, ?abra p. l-1727), mhijiex in kwistjoni f'din il-kaw?a.

Is-sitwazzjoni ta' azzjonisti residenti li jir?ievu dividendi minn kumpanniji residenti

11 B'applikazzjoni ta' l-Artikolu 208 ta' l-ICTA, meta kumpannija li tirrisjedi fir-Renju Unit tir?ievi dividendi minn kumpannija li tirrisjedi wkoll f'dan l-Istat Membru, hija mhijiex su??etta għat-taxxa fuq il-kumpanniji fir-rigward ta' dawn id-dividendi.

12 Barra minn hekk, skond l-Artikolu 231(1) ta' l-ICTA, kull tqassim ta' dividendi su??ett għall-ACT minn kumpannija residenti lil kumpannija residenti o?ra jagħti lok, għall-benefi??ju ta' din ta' l-a??ar, għal kreditu ta' taxxa li jikkorrispondi għall-porzjon ta' l-ammont ta' l-ACT im?allas mill-ewwel kumpannija. Skond l-Artikolu 238(1) ta' l-ICTA, fir-rigward tal-kumpannija benefi?jarja, id-dividend mogħti u l-kreditu ta' taxxa jikkostitwixxu flimkien id-"d?ul ta' investment e?enti" ("franked investment income" jew "FI").

13 Kumpannija li tirrisjedi fir-Renju Unit li tkun ir?eviet minn kumpannija residenti o?ra dividendi li t-tqassim tagħhom ta lok għal kreditu ta' taxxa, tista' tirkupra l-ammont ta' l-ACT im?allas minn dik il-kumpannija l-o?ra u tnaqqsu mill-ammont ta' l-ACT li hija stess ikollha t'allas meta tqassam dividendi lill-azzjonisti tagħha, b'tali mod li hija t'allas l-ACT biss fuq l-ammont li jkun fadal.

14 Skond l-Iskeda F ta' l-ICTA, persuna fi?ika li tirisjedi fir-Renju Unit hija su??etta g?at-taxxa fuq id-d?ul g?al dak li jirrigwarda d-dividendi li tir?ievi minn kumpannija li tirisjedi f'dan l-Istat Membru. Madankollu, hija g?andha dritt g?al kreditu ta' taxxa li jikkorrispondi g?all-porzjon ta' l-ammont ta' l-ACT im?allas minn din il-kumpannija. Dan il-kreditu ta' taxxa jista' jitnaqqas mill-ammont dovut minn din il-persuna b?ala taxxa fuq id-d?ul relativa g?ad-dividend, jew jista' jit?allas fi flus kontanti jekk il-kreditu jaqbe? l-ammont li din il-persuna g?andha ti?i intaxxata fuqu.

Is-sitwazzjoni ta' azzjonisti residenti li jir?ievu dividendi minn kumpanniji li mhumex residenti

15 Meta kumpannija li tirisjedi fir-Renju Unit tir?ievi dividendi minn kumpannija li tirisjedi barra mir-Renju Unit, din ta' l-ewwel hija su??etta g?at-taxxa fuq il-kumpanniji fir-rigward ta' dawn id-dividendi.

16 F'dan il-ka?, il-kumpannija benefi?jarja ta' l-imsemmija dividendi m'g?andhiex id-dritt g?al kreditu ta' taxxa u d-dividendi li hija tkun ir?eviet ma jikkwalifikawx b?ala d?ul ta' investment e?enti. Min-na?a l-o?ra, skond l-Artikoli 788 u 790 ta' l-ICTA, hija tibbenefika minn e?enzjoni fir-rigward tat-taxxa m?allsa mill-kumpannija li tqassam fl-Istat fejn hija tirisjedi, liema e?enzjoni ting?ata jew skond il-le?i?lazzjoni fis-se?? fir-Renju Unit, jew skond ftehim g?all-prevenzjoni tat-tassazzjoni doppja (*double taxation agreement*, iktar 'il quddiem id-"DTA") konklud minnha ma' dan l-Istat l-ie?or.

17 G?aldaqstant, il-le?i?lazzjoni nazzjonali tippermetti li t-taxxi minn ras il-g?ajn im?allsa fuq dawn id-dividendi mqassma minn kumpannija li mhijiex residenti jitnaqqsu mit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta mill-kumpannija residenti li tir?ievi dividendi. Jekk din il-kumpannija residenti benefi?jarja tikkontrolla, direttament jew indirettament, jew hija kumpannija sussidjarja ta' kumpannija li tikkontrolla, direttament jew indirettament, 10% jew iktar tad-drittijiet tal-vot tal-kumpannija li tqassam, l-e?enzjoni tkopri t-taxxa ba?ika fuq il-kumpanniji barranin, im?allsa fuq il-profitti li minnhom jit?allsu d-dividendi. Din it-taxxa barranija tista' tkun is-su??ett ta' e?enzjoni biss sa l-ammont dovut lir-Renju Unit b?ala taxxa fuq il-kumpanniji fuq id-d?ul ikkon?ernat.

18 Dispo?izzjonijiet simili japplikaw skond id-DTAs konklud i mir-Renju Unit.

19 Safejn il-kumpannija residenti tqassam hija stess dividendi lill-azzjonista tag?ha, hija tkun su??etta g?all-ACT.

20 G?al dak li jirrigwarda l-possibilità li l-ACT im?allsa fir-rigward ta' tali tqassim titnaqqas mill-ammont dovut mill-imsemmija kumpannija residenti b?ala taxxa fuq il-kumpanniji, il-fatt li tali kumpannija residenti tir?ievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti jista' jwassal g?al e??ess ta' l-ACT min?abba ?ew? ra?unijiet.

21 Minn na?a, kif ?ie rrilevat fil-punt 16 ta' din is-sentenza, it-tqassim ta' dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti ma jag?tix lok g?al kreditu ta' taxxa li jista' jitnaqqas mill-ammont ta' l-ACT li l-kumpannija residenti g?andha t?allas meta hija tqassam dividendi lill-azzjonisti tag?ha.

22 Min-na?a l-o?ra, meta kumpannija residenti tibbenefika minn e?enzjoni mit-taxxa m?allsa barra mill-Istat minn din il-kumpannija li mhijiex residenti, it-tnaqqis ta' tali taxxa mill-ammont dovut b?ala taxxa fuq il-kumpanniji jirridu?, fir-rigward tal-kumpannija residenti, l-ammont li jista' jitnaqqas mill-ACT.

Is-sistema FID

23 Mill-1 ta' Lulju 1994, kumpannija residenti li tir?ievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti tista' tidde?iedi, meta tqassam dividend lill-azzjonisti tag?ha, li dan ji?i kkwalifikat b?ala

"dividend ta' d?ul barrani" ("foreign income dividend", iktar 'il quddiem "FID"), li fuqu hija dovuta l-
ACT, i?da li jippermetti lil din il-kumpannija, safejn il-FID jil?aq il-livell tad-dividendi barranin li hija
r?eviet, titlob ?las lura ta' l-e??ess ta' l-ACT li tkun ?allset.

24 Filwaqt li l-ACT g?andha ti?i m?allsa fi ?mien erbatax-il ?urnata wara t-tlett xhur li matulhom
id-dividend t?allas, l-e??ess ta' l-ACT jista' jit?allas lura biss malli l-kumpannija residenti jkollha
t?allas it-taxxa fuq il-kumpanniji, ji?ifieri disa' xhur wara t-tmien tas-sena finanzjarja.

25 Meta dividend kkwalifikat b?ala FID jit?allas lil azzjonist li huwa persuna fi?ika, huwa
m'g?andux id-dritt g?al kreditu ta' taxxa, i?da huwa kkunsidrat, fil-kuntest tat-taxxa fuq id-d?ul, li
jkun ir?ieva d?ul li ?ie intaxxat bir-rata l-iktar baxxa. L-azzjonisti e?enti mit-taxxa, b?all-fondi g?all-
pensjoni tar-Renju Unit, li jir?ievu FID, lanqas m'g?andhom dritt g?al kreditu ta' taxxa.

26 Is-sistema ta' l-ACT, inklu?a s-sistema tal-FID (iktar 'il quddiem is-"sistema FID"), ma
tapplikax iktar g?at-tqassim ta' dividendi mwettaq wara s-6 ta' April 1999.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

27 Il-kaw?a prin?ipali hija kaw?a tat-tip "group litigation" dwar d?ul ta' investiment e?enti
("Franked Investment Income Group Litigation"), ikkostitwita minn diversi rikorsi ppre?entati
quddiem il-High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, minn kumpanniji li
jirrisjedu fir-Renju Unit u li g?andhom ishma f'kumpanniji li jirrisjedu fi Stat Membru ie?or jew
f'pajji? terz.

28 Il-kaw?i mag??ula mill-qorti tar-rinviju b?ala kaw?i "ta' prova" g?all-finijiet ta' dan ir-rinviju
g?al de?i?joni preliminari, jirrigwardaw talbiet mag?mula mill-kumpanniji li jirrisjedu fir-Renju Unit u
li jiffurmaw parti mill-grupp British American Tobacco (BAT, iktar 'il quddiem ir-"rikorrenti fil-kaw?a
prin?ipali"). Il-kumpannija prin?ipali tal-grupp hija kumpannija *parent* li g?andha, direttament jew
indirettament, 100% tal-kapital ta' kumpanniji o?rajn, li huma stess g?andhom 100% tal-kapital ta'
kumpanniji stabbiliti fi Stati Membri differenti ta' l-Unjoni Ewropea u ta?-?ona Ekonomika Ewropea
kif ukoll f'pajji?i terzi.

29 Dawn il-kaw?i jirrigwardaw, l-ewwel nett, dividendi m?allsa minn dawn il-kumpanniji li
mhumex residenti favur ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali mis-sena finanzjarja li ntemmet fit-30 ta'
Settembru 1973 u, skond id-de?i?joni tar-rinviju, mill-inqas sad-data ta' din id-de?i?joni, it-tieni nett,
dividendi m?allsa mill-kumpannija *parent* tal-grupp BAT lill-azzjonisti tag?ha mill-istess sena
finanzjarja sal-31 ta' Marzu 1999, it-tielet nett, ?lasijiet ta' ACT imwettqa mir-rikorrenti fil-kaw?a
prin?ipali mill-imsemmija sena finanzjarja sa l-14 ta' April 1999 u, ir-raba' nett, dividendi li
jikkwalifikaw b?ala FID m?allsa bejn it-30 ta' Settembru 1994 u t-30 ta' Settembru 1997.

30 Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali jitolbu l-?las lura u/jew l-g?oti ta' kumpens g?at-telf li rri?ulta
mill-applikazzjoni fir-rigward tag?hom tal-le?i?lazzjoni fis-se?? fir-Renju Unit, g?al dak li
jikkon?erna, b'mod partikolari:

— it-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa fuq id-dividendi barranin li kumpannija tir?ievi u l-
e?enzjonijiet u l-kreditu ta' taxxa applikati fir-rigward ta' dawn it-taxxi li, fin-nuqqas ta' tali taxxa,
setg?u jintu?aw jew ji?u ttrasferiti sabiex jitnaqqsu minn taxxi o?rajn;

— l-ACT im?allsa fuq l-ammonti ta' divideni barranin li tqassmu lill-azzjonisti tag?hom, safejn
kien jifdal e??ess ta' l-ACT;

- f'dan l-a??ar ka?, il-privazzjoni ta' l-u?u ta' l-ammonti kkon?ernati bejn id-data ta' ?las ta' l-ACT u d-data li fiha l-ACT tnaqqset mit-taxxa fuq il-kumpanniji, u
- g?al dak li jirrigwarda t-tqassim ta' dividendi li jikkwalifikaw b?ala FID, il-privazzjoni ta' l-u?u ta' ammonti m?allsa b?ala ACT bejn id-data tal-?las ta' l-ACT u d-data li fiha t?allset lura kif ukoll l-ammonti addizzjonali li r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali kellhom i?allsu lill-azzjonisti tag?hom b?ala kumpens g?an-nuqqas ta' kreditu ta' taxxa fir-rigward tag?hom.

31 F'dawn ir-?irkustanzi, il-High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tressaq quddiem il-Qorti tal-?ustizzja d-domandi g?al de?i?joni preliminari li ?ejjin:

"1. L-Artikoli 43 KE jew 56 KE jipprekludu Stat Membru milli j?omm fis-se?? u japplika mi?uri li je?entaw mit-taxxa fuq il-kumpanniji d-dividendi li tir?ievi kumpannija li tirrisjedi f'dan l-Istat Membru (il-'kumpannija residenti') im?allsa minn kumpanniji residenti o?rajn u li jimponu fuq id-dividendi li l-kumpannija tkun ir?eviet minn kumpanniji li jirrisjedu fi Stati Membri o?rajn (il-'kumpanniji li mhumex residenti') it-taxxa fuq il-kumpanniji (wara l-g?oti ta' e?enzjoni sabiex ti?i evitata t-tassazzjoni doppja g?al kull taxxa minn ras il-g?ajn dovuta fir-rigward ta' dan id-dividend u, ta?t ?erti kundizzjonijiet, g?at-taxxa ba?ika m?allsa mill-kumpanniji li mhumex residenti fir-rigward tal-profitti tag?hom fil-pajji? fejn jirrisjedu)?

2. Meta Stat Membru g?andu sistema li, f'?erti cirkustanzi, timponi taxxa bil-quddiem fuq il-kumpanniji [...] meta jit?allsu dividendi minn kumpannija residenti lill-azzjonisti tag?ha u tag?ti kreditu ta' taxxa fir-rigward ta' dawn id-dividendi lill-azzjonisti li jirrisjedu f'dan l-Istat Membru, dan l-Istat Membru jkun qed jikser l-Artikolu 43 KE jew l-Artikolu 56 KE, jew inkella l-Artikolu 4(1) jew l-Artikolu 6 tad-Direttiva [90/435] jekk i?omm fis-se?? u japplika mi?uri li jippermettu kumpannija residenti t?allas dividendi lill-azzjonisti tag?ha ming?ajr ma jkollha t?allas l-ACT safejn hija tkun ir?eviet dividendi minn kumpanniji li jirrisjedu f'dan l-Istat Membru (direttament jew indirettament, permezz ta' kumpanniji o?rajn li jirrisjedu f'dan l-Istat Membru) u li ma jippermettux lill-kumpannija residenti t?allas dividendi lill-azzjonisti tag?ha ming?ajr ma jkollha t?allas l-ACT safejn hija tkun ir?eviet dividendi minn kumpanniji li mhumex residenti?

3. Id-dispo?izzjonijiet ta' dritt Komunitarju msemija iktar 'il fuq fit-tieni domanda jipprekludu ?-?amma fis-se?? u l-applikazzjoni minn Stat Membru ta' mi?uri li jippermettu li l-ammont dovut b?ala ACT ji?i kkumpensat bit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta fuq il-profitti tag?ha mill-kumpannija li t?allas id-dividend u fil-konfront ta' dak dovut minn kumpanniji o?rajn tal-grupp li jirrisjedu f'dan l-Istat Membru:

- i?da li ma jipprovdu g?al ebda tip ta' kumpensar ta' l-ACT dovuta jew g?al ebda e?enzjoni simili (b?all-?las lura ta' l-ACT) g?al profitti mag?mula, jew f'dan l-Istat jew fi Stati Membri o?rajn, minn kumpanniji tal-grupp li ma jirrisjedux f'dan l-Istat Membru, u/jew
- li jipprovdu li e?enzjoni inti?a sabiex ti?i evitata t-tassazzjoni doppja, tkun xi tkun, li tibbenefika minnha kumpannija residenti ta' dan l-Istat Membru, tnaqqas it-taxxa fuq il-kumpanniji li biha l-ACT dovuta tista' ti?i kkumpensata?

4. Meta Stat Membru jkollu mi?uri li, f'ferti ?irkustanzi, jipprovdu li l-kumpanniji residenti, jekk jag?lu dan, jirkupraw l-ACT im?allsa fuq l-ammonti mqassma lill-azzjonisti tag?hom safejn dawn l-ammonti jir?evuhom kumpanniji residenti u huma m?allsa minn kumpanniji li mhumex residenti (inklu?i, g?al dan il-g?an, minn kumpanniji li jirrisjedu f'pajji? terz), ikunu qed jinkisru l-Artikolu 43 KE, l-Artikolu 56 KE jew l-Artikolu 4(1) [tad-Direttiva 90/435] jew l-Artikolu 6 ta' [din] id-direttiva meta dawn il-mi?uri:

a) jobbligaw lill-kumpanniji residenti j?allsu l-ACT u jitolbu l-?las lura tag?ha sussegwentement, u

b) ma jipprovdux li l-azzjonisti tal-kumpanniji residenti jir?ievu kreditu ta' taxxa, filwaqt li kienu jir?evuh fir-rigward ta' dividend im?allas minn kumpannija residenti li ma tkunx ir?eviet dividendi minn kumpanniji li mhumex residenti?

5. Meta, qabel il-31 ta' Di?embru 1993, Stat Membru adotta l-mi?uri deskritti fl-ewwel u t-tieni domandi u, wara din id-data, adotta l-mi?uri l-o?rajn, deskritti fir-raba' domanda, u jekk dawn l-a??ar mi?uri jikkostitwixxu restrizzjoni pprojbita mill-Artikolu 56 KE, din ir-restrizzjoni g?andha ti?i kkunsidrata b?ala restrizzjoni ?dida, li ma kinitx te?isti di?à fil-31 ta' Di?embru 1993?

6. Jekk kwalunkwe wa?da mill-mi?uri deskritti fl-ewwel sal-?ames domandi tmur kontra wa?da mid-dispo?izzjonijiet tad-dritt Komunitarju li g?alhom jirreferu dawn id-domandi, fil-ka? fejn il-kumpannija residenti jew kumpanniji o?rajn ta' l-istess grupp iressqu l-azzjonijiet li ?ejjin, ibba?ati fuq l-imsemmi ksur:

a) azzjoni g?all-?las lura tat-taxxa fuq il-kumpanniji mi?bura illegalment fi?-?irkustanzi deskritti fl-ewwel domanda;

b) azzjoni inti?a g?all-irkupru ta' e?enzjonijiet (jew g?all-g?oti ta' kumpens g?at-telf tag?hom) applikati fir-rigward tat-taxxa fuq il-kumpanniji mi?bura illegalment fi?-?irkustanzi deskritti fl-ewwel domanda;

c) azzjoni g?all-?las lura ta' (jew g?al kumpens g?all-) l-ACT li ma setg?etx ti?i kkompensata bit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta mill-kumpannija jew li ma setg?etx tag?ti lok g?al xi tip ta' e?enzjoni o?ra u li ma kinitx ti?i m?allsa (jew kienet titnaqqas) li kieku mhux g?al dak il-ksur;

d) meta l-ACT hija kkompensata bit-taxxa fuq il-kumpanniji, azzjoni g?all-privazzjoni ta' l-u?u ta' l-ammonti kkon?ernati bejn id-data tal-?las ta' l-ACT u dan l-ikkompensar;

e) azzjoni g?all-?las lura tat-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa mill-kumpannija jew minn kumpannija o?ra tal-grupp meta wa?da minn dawn il-kumpanniji tkun ?iet intaxxata permezz tat-taxxa fuq il-kumpanniji billi tkun irrinunzjat g?al e?enzjonijiet o?rajn sabiex tippermetti li l-ACT dovuta ti?i kkompensata bit-taxxa fuq il-kumpanniji li hija g?andha t?allas (u l-limiti imposti fuq l-ikkompensar ta' l-ACT jirri?ultaw f'taxxa fuq il-kumpanniji residwali li hija g?andha t?allas);

f) azzjoni dwar il-privazzjoni ta' l-u?u ta' l-ammonti ta' flus min?abba l-?las tat-taxxa fuq il-kumpanniji iktar kmieni milli suppost jew dwar l-e?enzjonijiet mitlufa sussegwentement min?abba ?-?irkustanzi msemmija fil-paragrafu (e);

g) azzjoni tal-kumpannija residenti g?all-?las (jew g?al kumpens) ta' l-e??ess ta' l-ACT li din il-kumpannija ?ediet lil kumpannija o?ra tal-grupp u li baqa' ming?ajr e?enzjoni meta din il-kumpannija l-o?ra inbig?at, inqasment jew ?iet stral?jata;

h) azzjoni fejn l-ACT tkun t?allset i?da madankollu tkun t?allset lura sussegwentement skond id-

dispożizzjonijiet deskritti fir-raba' domanda, għall-privazzjoni ta' l-użu ta' l-ammonti kkonfermati bejn id-data tal-?las ta' l-ACT u d-data li fiha t'allset lura;

i) azzjoni għall-għoti ta' kumpens meta l-kumpannija residenti tkun iddeżidiet li titlob il-?las lura ta' l-ACT skond id-dispożizzjonijiet deskritti fir-raba' domanda u tkun tat kumpens lill-azzjonisti tagħha min?abba l-fatt li ma jistgħux jirrievu kreditu ta' taxxa billi tkun ?iedet l-ammont tad-dividend,

kull wa?da minn dawn l-azzjonijiet, ikkunsidrati separatament, għandha ti?i kkunsidrata b?ala:

– azzjoni għall-?las lura ta' l-ammonti mi?bura indebitament, b'tali mod li dan il-?las lura huwa konsegwenza ta' u a??essorju għall-ksur tad-dispożizzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq tad-dritt Komunitarju, jew

– azzjoni għal kumpens jew għal danni, b'tali mod li għandhom ji?u sodisfatti l-kundizzjonijiet imsemmija fis-sentenza [tal-5 ta' Marzu 1996, Brasserie du Pêcheur u Factortame, C-46/93 u C-48/93, ?abra p. I-1029,] fir-rigward tad-danni, jew

– azzjoni għall-?las ta' ammont li jirrappre?enta vanta?? irrifjutat indebitament?

7. F'ka? li, fir-risposta għal xi parti tas-sitt domanda, l-azzjoni ti?i kkunsidrata b?ala azzjoni għall-?las ta' ammont li jirrappre?enta vanta?? irrifjutat indebitament:

a) id-dritt għal tali ?las huwa konsegwenza ta' jew a??essorju għad-dritt mogħti mid-dispożizzjonijiet tad-dritt Komunitarju msemmija iktar 'il fuq, jew

b) għandhom ji?u sodisfatti l-kundizzjonijiet imsemmija fis-sentenza [Brasserie du Pêcheur u Factortame, i??itata iktar 'il fuq], fir-rigward tad-danni, jew

c) għandhom ji?u sodisfatti kundizzjonijiet o?rajn?

8. Is-sitt u s-seba' domandi iktar 'il fuq għandhom jingħataw risposta differenti skond jekk, fil-kuntest tad-dritt nazzjonali, l-azzjonijiet imsemmija fis-sitt domanda jitressqu b?ala azzjonijiet għal ?las lura jew jitressqu jew għandhom jitressqu b?ala azzjonijiet għal danni?

9. X'tip ta' gwida, jekk te?isti, il-Qorti tal-?ustizzja tqis li għandha tingħata f'din il-kaw?a u liema huma ?-?irkustanzi li l-qorti nazzjonali għandha tie?u in kunsiderazzjoni meta hija tintalab tiddetermina jekk hemmx ksur gravi bi??ejjed fis-sens tas-sentenza [Brasserie du Pêcheur u Factortame, i??itata iktar 'il fuq], b'mod partikolari fir-rigward tal-kwistjoni jekk, fid-dawl ta' l-istat attwali tal-?urisprudenza dwar l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet rilevanti tad-dritt Komunitarju, dan il-ksur huwiex sku?abbli jew fir-rigward tal-kwistjoni jekk te?istix, f'kull ka? partikolari, rabta ta' kaw?alità suffi?jenti sabiex tikkostitwixxi 'rabta ta' kaw?alità diretta' fis-sens ta' din is-sentenza?"

32 Il-qorti tar-rinviju tosserva li jirri?ulta mill-Artikolu 57(1) KE li, fir-relazzjonijiet ma' pajji?i terzi, restrizzjoni fuq il-moviment liberu tal-kapital li kienet te?isti fil-31 ta' Di?embru 1993 ma tistax ti?i kkunsidrata b?ala li tmur kontra l-Artikolu 56 KE. Hija ssostni li, peress illi l-ewwel tliet domandi jirrigwardaw dispożizzjonijiet li jippre?edu din id-data, il-portata tagħhom hija limitata għas-sitwazzjonijiet interni tal-Komunità Ewropea. Billi r-raba' u l-?ames domandi jirrigwardaw dispożizzjonijiet li dda??lu wara din id-data, huma jikkonfermaw, fir-rigward ta' l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 56 KE, kemm is-sitwazzjonijiet interni tal-Komunità Ewropea kif ukoll dawk li għandhom relazzjoni ma' pajji?i terzi.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

33 Permezz ta' l-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment jekk l-Artikoli 43 KE u 56 KE jipprojbixxux le?i?lazzjoni ta' Stat Membru li te?enta mit-taxxa fuq il-kumpanniji d-dividendi li tir?ievi kumpannija residenti minn kumpannija li wkoll tirrisjedi f'dan l-Istat (iktar 'il quddiem id-"dividendi ta' ori?ini nazzjonali"), g?alkemm tissu??etta d-dividendi li tir?ievi kumpannija residenti minn kumpannija li ma tirrisjedix f'dan l-istess Stat g?al din it-taxxa (iktar 'il quddiem id-"dividendi ta' ori?ini barranija"), filwaqt li tagħti, f'dan l-a??ar ka?, e?enzjoni ta' taxxa g?al kull taxxa minn ras il-g?ajn imposta fl-Istat fejn tirrisjedi l-kumpannija li tqassam id-dividendi kif ukoll, meta l-kumpannija residenti li tir?ievi d-dividendi ??omm, direttament jew indirettament, 10% jew iktar tad-drittijiet tal-vot tal-kumpannija li tqassam, e?enzjoni mit-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa mill-kumpannija li tqassam fuq il-profitti li huma l-ba?i tad-dividendi mqassma.

34 Skond ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, tali le?i?lazzjoni nazzjonali tikser l-Artikoli 43 KE u 56 KE peress illi, minn na?a, hija tista' tiddiswadi lill-kumpanniji residenti milli jistabbilixxu kumpanniji sussidjarji jew milli jinvestu fil-kapital ta' kumpanniji fi Stati Membri o?rajn u, min-na?a l-o?ra, hija la tista' ti?i ??ustifikata minn differenza bejn is-sitwazzjoni ta' dividendi ta' ori?ini barranija u dik ta' dividendi ta' ori?ini nazzjonali, u lanqas mill-objettiv li tassigura l-koerenza tas-sistema fiskali nazzjonali.

35 Qabel kollox, g?andu ji?i mfakkar li, skond ?urisprudenza kostanti, g?alkemm it-tassazzjoni diretta taqa' ta?t il-kompetenza ta' l-Istati Membri, dawn ta' l-ah?ar g?andhom, madankollu, je?er?itaw din il-kompetenza skond id-dritt Komunitarju (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-6 ta' ?unju 2000, Verkooijen, C-35/98, ?abra p. I-4071, punt 32; Metallgesellschaft et, i??itata iktar 'il fuq, punt 37, u tat-23 ta' Frar 2006, Keller Holding, C-471/04, ?abra p. I-2107, punt 28).

36 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i osservat li le?i?lazzjoni nazzjonali li tissu??etta l-g?oti ta' dividendi lil kumpannija residenti g?al taxxa, fejn mhux biss il-ba?i tat-taxxa i?da wkoll il-possibbiltà li titnaqqas minn din it-taxxa dik im?allsa fl-Istat Membru fejn tirrisjedi l-kumpannija li tqassam jiddependu mill-ori?ini, nazzjonali jew le, tad-dividendi kif ukoll mill-ammont ta' ishma li g?andha l-kumpannija benefi?jarja fil-kumpannija li tqassam, tista' taqa' kemm ta?t l-Artikolu 43 KE dwar il-libertà ta' stabbiliment kif ukoll ta?t l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital.

37 Jirri?ulta mid-de?i?joni tar-rinviju li l-kaw?i mag??ula b?ala kaw?i "ta' prova" fil-kuntest tal-kaw?a pendenti quddiem il-qorti tar-rinviju jikkon?ernaw kumpanniji li jirrisjedu fir-Renju Unit li jkunu r?evew dividendi minn kumpanniji li mhumiex residenti li huma jikkontrollaw 100%. Peress illi dan l-ammont ta' ishma jagħti lill-pussessur influwenza definittiva fuq id-de?i?jonijiet tal-kumpannija u jippermettilu jiddetermina l-attivitajiet tagħha, huma d-dispo?izzjonijiet tat-Trattat KE dwar il-libertà ta' stabbiliment li japplikaw (sentenzi tat-13 ta' April 2000, Baars, C-251/98, ?abra p. I-2787, punti 21 u 22; tal-21 ta' Novembru 2002, X u Y, C-436/00, ?abra p. I-10829, punti 37 u 66 sa 68, kif ukoll tat-12 ta' Settembru 2006, Cadbury Schweppes u Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 31).

38 Kif osserva l-Avukat ?enerali fil-punt 33 tal-konklu?jonijiet tiegħu, l-ammont ta' l-ishma mi?muma mill-kumpanniji l-o?rajn li huma partijiet f'din il-kaw?a ma ssemmiex quddiem il-Qorti tal-?ustizzja. G?aldaqstant, ma jistax ji?i eskluz? li din il-kaw?a tirrigwarda wkoll l-impatt tal-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali fuq is-sitwazzjoni ta' kumpanniji residenti li jkunu r?evew dividendi abba?i ta' ammont ta' ishma li ma jagħtihomx influwenza definittiva fuq id-de?i?jonijiet tal-kumpannija li tqassam u li ma jippermettilhomx jiddeterminaw l-attivitajiet tagħha. G?aldaqstant, din il-le?i?lazzjoni g?andha ti?i e?aminata wkoll fid-dawl tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-kapital.

Fuq il-libertà ta' stabbiliment

39 L-ewwel nett, għal dak li jirrigwarda s-sitwazzjoni tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali, għandu jiġi mfakkar li l-libertà ta' stabbiliment, li l-Artikolu 43 KE jirrikonoxxi li għall-ittadini Komunitarji u li jinkludi d-dritt li persuna tibda u tejer itta attivitajiet b'ala persuna li ta'dem għal rasha, kif ukoll li tikkostitwixxi u tmexxi impriża, ta't l-istess kundizzjonijiet b'għal dawk iddefiniti fil-liġijiet ta' l-Istat Membru ta' stabbiliment, għall-ittadini tiegħu stess, tinkludi, skond l-Artikolu 48 KE, għall-kumpanniji stabbiliti skond il-liġijiet ta' Stat Membru u li jkollhom l-uffiċċju rreżistrat jew it-tmexxija ċentrali jew is-sede prinċipali f'ewwa l-Komunità, id-dritt li jejer itaw l-attività tagħom fl-Istat Membru kkonfermat permezz ta' kumpannija sussidjarja, ta' fergħa jew ta' aġenzija (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' Settembru 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, f'abba p. l-6161, punt 35; tat-13 ta' Diċembru 2005, Marks & Spencer, C-446/03, f'abba p. l-10837, punt 30, kif ukoll Cadbury Schweppes u Cadbury Schweppes Overseas, iktar il fuq, punt 41).

40 Għall-kumpanniji, għandu jiġi osservat li l-uffiċċju rreżistrat tagħom fis-sens ta' l-Artikolu 48 KE jgħid sabiex tiġi ddeterminata, b'għall-nazzjonalità ta' persuni fiżiċi, il-konnessjoni tagħom mas-sistema legali ta' Stat. Jekk jiġi aġġustat li l-Istat Membru ta' stabbiliment jista' japplika liberament trattament differenti minnabba l-fatt biss li l-uffiċċju rreżistrat ta' kumpannija jinsab fi Stat Membru ieor l-Artikolu 43 KE jiġi pprivat minn kull sinjifikat (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-28 ta' Jannar 1986, Il-Kummissjoni vs Franza, 270/83, f'abba p. 273, punt 18; tat-13 ta' Lulju 1993, Commerzbank, C-330/91, f'abba p. l-4017, punt 13; Metallgesellschaft et, iktar il fuq, punt 42, u Marks & Spencer, iktar il fuq, punt 37). B'hekk, il-libertà ta' stabbiliment hija intiża sabiex tiggarrantixxi l-benefiċċju tat-trattament nazzjonali fl-Istat Membru ospitanti, billi tipprekludi kull diskriminazzjoni bba'ata fuq il-post ta' l-uffiċċju rreżistrat tal-kumpanniji (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi iktar il fuq Il-Kummissjoni vs Franza, punt 14, u Saint-Gobain ZN, punt 35).

41 Fil-kawża prinċipali, għandu jiġi kkonstatat li, fir-rigward ta' kumpannija residenti li tirġievi dividendi minn kumpannija oħra li fiha għom, direttament jew indirettament, mill-inqas 10% tad-drittijiet tal-vot, il-leġiżlazzjoni nazzjonali in kwistjoni tipprovdit trattament fiskali differenti skond jekk id-dividendi li rġeviet joriinawx minn kumpannija li tirrisjedi wkoll fir-Renju Unit jew minn kumpannija li tirrisjedi fi Stat Membru ieor. Fl-ewwel ka, id-dividendi li tirġievi huma eenti mit-taxxa fuq il-kumpanniji, filwaqt li, fit-tieni ka, huma suġġetti għal din it-taxxa, iħda jagħtu dritt għal eenzjoni minn kull taxxa minn ras il-għajn imposta meta jitqassmu dividendi fl-Istat fejn tirrisjedi l-kumpannija li tqassam kif ukoll mit-taxxa fuq il-kumpanniji mħallsa minn din ta' l-aġġar fuq il-profitti ta' ba'i.

42 Skond ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, il-fatt li l-leġiżlazzjoni fis-seħħ fir-Renju Unit tapplika, fir-rigward ta' kumpannija residenti li tibbenefika minn tqassim ta' dividendi, sistema ta' eenzjoni meta d-dividendi jkunu ta' oriġini nazzjonali u sistema ta' imputazzjoni f'ka ta' dividendi ta' oriġini barranija, iwassal għas-sitwazzjoni li dawn ta' l-aġġar jiġu suġġetti għal trattament fiskali inqas vantaġġu minn dawk ta' l-ewwel.

43 Qabel kollox, għandu jiġi osservat li Stat Membru li jixtieq jipprevjeni jew inaqqas l-impożizzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma jiddisponi minn diversi sistemi. Fir-rigward ta' l-ażżjonist li jirġievi d-dividendi, dawn is-sistemi ma jwasslux neessarjament għall-istess riultat. Għalhekk, f'sistema ta' eenzjoni, l-ażżjonist benefiċċjarju ma jgħallasx, b'ala regola, it-taxxa fuq id-dividendi li jkun irġieva, u dan indipendentement mir-rata tat-taxxa li għaliha huma suġġetti, fir-rigward tal-kumpannija li tqassam, il-profitti ta' ba'i u mill-ammont li din ta' l-aġġar għandha fir-realtà tħallas b'ala din it-taxxa. Min-naħa l-oħra, f'sistema ta' imputazzjoni b'għal dik in kwistjoni fil-kawża prinċipali, l-ażżjonist jista' jnaqqas biss mit-taxxa dovuta fuq id-dividendi li jkun irġieva l-ammont ta' taxxa li l-kumpannija li tqassam kellha effettivament tħallas fuq il-profitti ta' ba'i, liema ammont jista' jtnaqqas biss sal-limitu ta' l-ammont ta' taxxa li dan l-ażżjonist għandu

j?allas.

44 G?al dak li jirrigwarda dividendi mqassma lil kumpannija *parent* li tirrisjedi fi Stat Membru minn kumpannija li tirrisjedi fi Stat Membru ie?or li fiha l-kumpannija *parent* i??omm minimu ta' 25% tal-kapital, l-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 90/435 i?alli espli?itament l-g?a?la lill-Istati Membri bejn is-sistema ta' e?enzjoni u s-sistema ta' imputazzjoni. Id-Direttiva tipprovdi li, meta tali kumpannija *parent* tir?ievi mill-kumpannija sussidjarja tag?ha profitti mqassma, ?lief meta din ta' l-ewwel tkun qed ti?i stral?jata, l-Istat tal-kumpannija *parent* m'g?andux jintaxxa dawn il-profitti jew, jekk jintaxxahom, g?andu jawtorizza lil din il-kumpannija tnaqqas mill-ammont tat-taxxa tag?ha l-porzjon tat-taxxa tal-kumpannija sussidjarja li jirrigwarda dawn il-profitti u, fejn xieraq, l-ammont tat-taxxa minn ras il-g?ajn mi?bur mill-Istat Membru fejn tirrisjedi l-kumpannija sussidjarja, sal-limitu ta' l-ammont ta' taxxa nazzjonali korrispondenti.

45 Madankollu, fl-ippjanar tas-sistema fiskali tag?hom, u b'mod partikolari meta jistabbilixxu mekkani?mu sabiex jipprevjenu jew inaqqsu l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi jew it-tassazzjoni doppja ekonomika, l-Istati Membri g?andhom josservaw ir-rekwi?iti li jirri?ultaw mid-dritt Komunitarju, b'mod partikolari dawk imposti mid-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertajiet ta' moviment.

46 Jirri?ulta mill-?urisprudenza li, ikun xi jkun il-mekkani?mu adottat g?all-prevenzjoni jew tnaqqis ta' l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi jew tat-tassazzjoni doppja ekonomika, il-libertajiet ta' moviment iggarantiti mit-Trattat jipprekludu lil Stat Membru milli jitratta b'mod inqas vanta??u? id-dividendi ta' ori?ini barranija milli d-dividendi ta' ori?ini nazzjonali, sakemm din id-differenza fi trattament ma tikkon?ernax sitwazzjonijiet li ma jistg?ux ji?u mqabbla o??ettivament jew jekk tkun i??ustifikata minn ra?unijiet imperattivi ta' interess pubbliku (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-15 ta' Lulju 2004, Lenz, C-315/02, ?abra p. I-7063, punti 20 sa 49, u tas-7 ta' Settembru 2004, Manninen, C-319/02, ?abra p. I-7477, punti 20 sa 55). Bl-istess mod, g?al dak li jirrigwarda l-g?a?liet mog?tija lill-Istati Membri mid-Direttiva 90/435, il-Qorti tal-Qustizzja fakkret li dawn jistg?u ji?u e?er?itati biss filwaqt li ji?u osservati d-dispo?izzjonijiet fundamentali tat-Trattat, b'mod partikolari dawk dwar il-libertà ta' stabbiliment (sentenza Keller Holding, i??itata iktar 'il fuq, punt 45).

47 G?al dak li jirrigwarda l-kwistjoni jekk Stat Membru jistax jissu??etta d-dividendi ta' ori?ini nazzjonali g?al sistema ta' e?enzjoni filwaqt li japplika sistema ta' imputazzjoni g?ad-dividendi ta' ori?ini barranija, g?andu ji?i ppre?i?at li huwa l-kompitu ta' kull Stat Membru li jorganizza, filwaqt li josserva d-dritt Komunitarju, is-sistema tieg?u ta' tassazzjoni ta' profitti mqassma, u b'mod partikolari li jiddefenixxi l-ba?i taxxabbli kif ukoll ir-rata tat-taxxa applikabbli, safejn huma su??etti g?at-taxxa f'dan l-Istat Membru, fir-rigward tal-kumpannija li tqassam u/jew ta' l-azzjonist benefi?jarju.

48 G?aldaqstant, id-dritt Komunitarju ma jipprekludix, b?ala regola, Stat Membru milli jevita l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq dividendi li tir?ievi kumpannija residenti billi japplika regoli li je?entaw dawn id-dividendi mit-taxxa meta jit?allsu minn kumpannija residenti, filwaqt li jevita, permezz ta' sistema ta' imputazzjoni, l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxa fuq l-imsemmija dividendi meta jit?allsu minn kumpannija li mhijiex residenti.

49 Sabiex, f'tali sitwazzjoni, l-applikazzjoni ta' sistema ta' imputazzjoni tkun kumpatibbli mad-dritt Komunitarju, huwa ne?essarju, fl-ewwel lok, li d-dividendi ta' ori?ini barranija ma ji?ux su??etti, f'dan l-Istat Membru, g?al rata ta' tassazzjoni g?ola mir-rata applikata g?ad-dividendi ta' ori?ini nazzjonali.

50 Fit-tieni lok, dan l-Istat Membru g?andu jevita l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq dividendi ta' ori?ini barranija billi jnaqqas l-ammont ta' taxxa m?allas mill-kumpannija li tqassam li mhijiex

residenti mill-ammont ta' tassazzjoni applikabbli għall-kumpannija benefiċjarja residenti sal-limitu ta' dan l-ammont.

51 Għaldaqstant, meta l-profitti li fuqhom huma bbażati d-dividendi ta' oriġini barranija huma suġġetti fl-Istat Membru tal-kumpannija li tqassam għal taxxa inferjuri għat-taxxa miżbura mill-Istat Membru tal-kumpannija benefiċjarja, dan ta' l-ammont għandu jagħti kreditu ta' taxxa totali li jikkorrispondi għat-taxxa miżalsa mill-kumpannija li tqassam fl-Istat Membru ta' residenza tagħha.

52 Min-naħa l-oħra, meta dawn il-profitti huma suġġetti fl-Istat Membru tal-kumpannija li tqassam għal taxxa ogħla mit-taxxa miżbura mill-Istat Membru tal-kumpannija benefiċjarja, dan ta' l-ammont huwa obligat jagħti kreditu ta' taxxa biss sa l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpannija dovut mill-kumpannija benefiċjarja. Huwa mhuwiex obligat iktar lura d-differenza, jiġifieri l-ammont imħallas fl-Istat Membru tal-kumpannija li tqassam li jeżedi l-ammont ta' taxxa dovut fl-Istat Membru tal-kumpannija benefiċjarja.

53 F'dan il-kuntest, il-fatt biss li, meta mqabbla ma' sistema ta' eżenzjoni, sistema ta' imputazzjoni timponi fuq il-persuni taxxabbli spejje amministrattivi addizzjonali, fejn l-ammont tat-taxxa effettivament imħallas fl-Istat fejn tirrisjedi l-kumpannija li tqassam għandu jiġi stabbilit, ma jistax jiġi kkunsidrat bħala differenza fi trattament li tmur kontra l-libertà ta' stabbiliment, peress illi l-ispejje amministrattivi speċifiċi imposti fuq il-kumpanniji residenti li jirġievu dividendi ta' oriġini barranija huma parti intrinsika tal-mod kif ta' dem sistema ta' kreditu ta' taxxa.

54 Ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali josservaw madankollu li, skond il-leġiżlazzjoni fis-seħħ fir-Renju Unit, fil-każ ta' tqassim ta' dividendi ta' oriġini nazzjonali, dawn huma eżenti mit-taxxa fuq il-kumpanniji fir-rigward tal-kumpannija benefiċjarja indipendentement mit-taxxa miżalsa mill-kumpannija li tqassam, jiġifieri wkoll meta, minnabba eżenzjonijiet li hija tibbenefika minnhom, din ta' l-ammont m'għandhiex tħallas taxxa jew tħallas taxxa fuq il-kumpanniji inferjuri għar-rata nominali applikabbli fir-Renju Unit.

55 Dan mhuwiex ikkontestat mill-Gvern tar-Renju Unit, li jsostni madankollu li l-applikazzjoni fir-rigward tal-kumpannija li tqassam u tal-kumpanija benefiċjarja ta' livelli ta' tassazzjoni differenti teġisti biss f'irkustanzi ġeneralment eżenzjonali, li mhuwiex preżenti fil-kawża prinċipali.

56 F'dan ir-rigward, huwa l-kompitu tal-qorti tar-rinviju li tivverifika jekk ir-rata ta' tassazzjoni hijiex identika u jekk il-livelli ta' tassazzjoni differenti jeġistu biss f'erti każijiet minnabba bidla fil-bażi taxxabbli wara erti eżenzjonijiet eżenzjonali.

57 Minn dan jirriżulta li, fil-kuntest tal-leġiżlazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kawża prinċipali, il-fatt li fir-rigward tad-dividendi ta' oriġini nazzjonali tiġi applikata sistema ta' eżenzjoni u fir-rigward tad-dividendi ta' oriġini barranija tiġi applikata sistema ta' imputazzjoni ma jmurx kontra l-prinċipju tal-libertà ta' stabbiliment li jinsab fl-Artikolu 43 KE sakemm ir-rata ta' tassazzjoni fuq id-dividendi ta' oriġini barranija ma tkunx ogħla mir-rata ta' tassazzjoni applikata għad-dividendi ta' oriġini nazzjonali u sakemm il-kreditu ta' taxxa jkun mill-inqas ugwali għall-ammont imħallas fl-Istat Membru tal-kumpannija li tqassam sa l-ammont ta' tassazzjoni applikat fl-Istat Membru tal-kumpannija benefiċjarja.

Fuq il-moviment liberu tal-kapital

58 It-tieni nett, għal dak li jirrigwarda l-kumpanniji residenti li jkunu rġevew dividendi minn kumpannija li fiha jommu 10% jew iktar tad-drittijiet tal-vot, mingħajr ma dan l-ammont ta' ishma jagħtihom influwenza definittiva fuq id-deċiżjonijiet ta' din il-kumpannija u lanqas jippermettilhom jiddeterminaw l-attivitajiet tagħha, għandu jiġi kkonstatat li l-imsemmija kumpanniji huma wkoll suġġetti fir-Renju Unit, minn naħa, meta jirġievu dividendi ta' oriġini nazzjonali, għal sistema ta'

e?enzjoni u, min-na?a l-o?ra, f'ka? ta' dividendi ta' ori?ini barranija, g?al sistema ta' imputazzjoni.

59 Skond ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, te?isti differenza fi trattament li tiddiswadi l-kumpanniji li jirrisjedu fir-Renju Unit milli jinvestu fil-kapital ta' kumpanniji li jirrisjedu fi Stati Membri o?rajn u tikkostitwixxi, fin-nuqqas ta' ?ustifikazzjoni o??ettiva, ksur ta' l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital.

60 F'dan ir-rigward, bi??ejjed ji?i enfasizzat li, kif ?ie rrilevat fil-punti 47 sa 56 ta' din is-sentenza, le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma fiha ebda diskriminazzjoni kontra kumpanniji li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija. G?aldaqstant, il-konkluzjoni msemmija fil-punt 57 ta' din is-sentenza tapplika wkoll fir-rigward tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-kapital.

61 Fl-a??ar nett, g?al dak li jirrigwarda l-kumpanniji residenti li jkun r?evew dividendi minn kumpanniji li fihom i?ommu inqas minn 10% tad-drittijiet tal-vot, jirri?ulta mil-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali li d-dividendi ta' ori?ini nazzjonali huma e?enti mit-taxxa fuq il-kumpanniji, filwaqt li d-dividendi ta' ori?ini barranija huma su??etti g?al din it-taxxa u jag?tu dritt biss g?al e?enzjoni mit-taxxa minn ras il-g?ajn eventwali imposta fuq dawn l-istess dividendi fl-Istat fejn tirrisjedi l-kumpannija li tqassam.

62 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i osservat, qabel kollox, li, fil-kuntest ta' regola fiskali inti?a sabiex tipprevjeni jew tnaqqas it-tassazzjoni ta' profitti mqassma, is-sitwazzjoni ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija tista' ti?i mqabbla ma' dik ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali safejn, fi?-?ew? ka?ijiet, il-profitti mag?mula jistg?u, b?ala prin?ipju, ji?u su??etti g?al sensiela ta' taxxi.

63 Issa, filwaqt li, fir-rigward ta' kumpannija residenti li tir?ievi dividendi minn kumpannija residenti o?ra, is-sistema ta' e?enzjoni telimina r-riskju ta' impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq il-profitti mqassma, dan ma japplikax g?all-profitti mqassma minn kumpanniji li mhumex residenti. G?alkemm, f'dan l-a??ar ka?, l-Istat fejn tirrisjedi l-kumpannija benefi?jarja jag?ti e?enzjoni mit-taxxa minn ras il-g?ajn mi?bura fl-Istat fejn tirrisjedi l-kumpannija li tqassam, tali e?enzjoni g?andha biss l-effett li telimina tassazzjoni doppja fir-rigward tal-kumpannija benefi?jarja. Din l-e?enzjoni ma teliminax, min-na?a l-o?ra, l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi li te?isti meta l-profitti mqassma huma su??etti, l-ewwel nett, g?at-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta mill-kumpannija li tqassam fl-Istat fejn tirrisjedi u, it-tieni nett, g?at-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta mill-kumpannija benefi?jarja.

64 Tali differenza fit-trattament g?andha b?ala effett li tiddiswadi l-kumpanniji li jirrisjedu fir-Renju Unit milli jinvestu l-kapital tag?hom f'kumpanniji stabbiliti fi Stat Membru ie?or. Barra minn hekk, hija to?loq ukoll effett restrittiv fir-rigward tal-kumpanniji stabbiliti fi Stati Membri o?rajn billi hija tikkostitwixxi fil-konfornt tag?hom ostaklu g?all-?bir ta' kapital fir-Renju Unit. Safejn id-d?ul ta' kapital ta' ori?ini barranija jir?ievi trattament fiskali inqas favorevoli mid-dividendi mqassma mill-kumpanniji stabbiliti fir-Renju Unit, l-ishma ta' kumpanniji stabbiliti fi Stati Membri o?rajn huma inqas attraenti g?all-investituri li jirrisjedu fir-Renju Unit minn dawk ta' kumpanniji li g?andhom l-uffi??ju rre?istrat tag?hom f'dan l-Istat Membru (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Verkooijen, punti 34 u 35, Lenz, punti 20 u 21, kif ukoll Manninen, punti 22 u 23).

65 Minn dan jirri?ulta li d-differenza fi trattament li tirri?ulta minn le?i?lazzjoni b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, fir-rigward tad-dividendi li jir?ievu kumpanniji residenti minn kumpanniji li mhumex residenti li fihom i?ommu inqas minn 10% tad-drittijiet tal-vot, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital li hija, b?ala regola, ipprojbata mill-Artikolu 56 KE.

66 Skond il-Gvern tar-Renju Unit, huwa le?ittimu u proporzjonali li dawn il-kumpanniji residenti

jing?ataw l-e?enzjoni tat-taxxa fuq il-kumpanniji biss fir-rigward tat-taxxa minn ras il-g?ajn eventwali mi?bura fuq id-dividend. Ostakli pratti?i jipprekludu l-g?oti, lil kumpannija li ??omm f'kumpannija li tqassam ammont ta' ishma inferjuri g?al 10%, ta' kreditu ta' taxxa li jikkorrispondi g?at-taxxa effettivament im?allsa minn din ta' l-a??ar. Kuntrarjament g?al kreditu ta' taxxa g?al taxxa minn ras il-g?ajn, tali kreditu jista' jing?ata biss wara verifiki twal u kumpleksi. G?aldaqstant, huwa le?ittimu li ji?i stabbilit limitu skond l-ammont ta' ishma mi?muma. Il-limitu ta' 10% stabbilit mir-Renju Unit huwa, barra minn hekk, iktar ?eneru? minn dak ta' 25% adottat mill-mudell ta' ftehim imfassal mill-Organizzazzjoni g?all-Kooperazzjoni Ekonomika u l-I?vilupp (OECD) kif ukoll, fil-ver?joni inizjali tag?ha, mid-Direttiva 90/435.

67 B?ala regola, huwa l-kompitu ta' l-Istat Membri, meta jintrodu?u mekkani?mi inti?i g?all-prevenzjoni jew g?at-tnaqqis ta' l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma, li jiddeterminaw il-kategorija tal-persuni taxxabbli li jistg?u jibbenefikaw mill-imsemmija mekkani?mi u li jistabbilixxu, g?al dan il-g?an, il-limiti abba?i ta' l-ammont ta' ishma li dawn il-persuni taxxabbli g?andhom fil-kumpanniji li jqassmu in kwistjoni. Huwa biss fir-rigward tal-kumpanniji ta' l-Istati Membri li g?andhom g?all-inqas 25% ta' l-ishma f'kumpannija ta' Stat Membru ie?or li l-Artikolu 4 tad-Direttiva 90/435, meta jinqara flimkien ma' l-Artikolu 3 tag?ha, fil-ver?joni tag?ha applikabbli fi?-?mien meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, jimponi fuq l-Istati Membri, jekk ma je?entawx il-profitti li tir?ievi kumpannija *parent* residenti minn kumpannija sussidjarja li tirrisjedi fi Stat Membru ie?or, l-obbligu li jawtorizzaw lil din il-kumpannija *parent* tnaqqas mill-ammont tat-taxxa tag?ha mhux biss l-ammont tat-taxxa minn ras il-g?ajn mi?bur mill-Istat Membru fejn tirrisjedi l-kumpannija sussidjarja, i?da wkoll il-porzjon tat-taxxa tal-kumpannija sussidjarja m?allas fuq dawn il-profitti.

68 Madankollu, g?alkemm, g?all-ammonti ta' ishma li g?aliohom ma tapplikax id-Direttiva 90/435, l-Artikolu 4 ta' din id-direttiva ma jostakolax g?alhekk lil Stat Membru milli jissu??etta l-profitti m?allsa minn kumpannija li mhijjex residenti lil kumpannija residenti g?at-taxxa, ming?ajr ma jag?ti lil din ta' l-a??ar kwalsiasi e?enzjoni mit-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa minn din ta' l-ewwel fl-Istat fejn tirrisjedi, Stat Membru jista' je?er?ita tali kompetenza biss safejn, skond id-dritt nazzjonali tieg?u, id-dividendi li kumpannija residenti tir?ievi minn kumpannija residenti o?ra huma wkoll su??etti g?at-taxxa fir-rigward tal-kumpannija benefi?jarja, ming?ajr din ma tkun tista' tibbenefika minn e?enzjoni mit-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa mill-kumpannija li tqassam.

69 Il-fatt wa?du li, g?al tali ammonti ta' ishma, huwa l-Istat Membru li g?andu jiddetermina jekk, u safejn, l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma g?andha ti?i evitata, ma jfissirx madankollu li huwa jista' japplika sistema li ta?tha d-dividendi ta' ori?ini barranija u dawk ta' ori?ini nazzjonali ma jibbenefikawx minn trattament ugwali.

70 Barra minn hekk, indipendentement mill-fatt li jista' jkun hemm sistemi differenti li permezz tag?hom Stat Membru jkun jista' jipprevjeni jew inaqqas l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma, diffikultajiet eventwali fid-determinazzjoni tat-taxxa effettivament im?allsa fi Stat Membru ie?or ma jistg?ux ji??ustifikaw ostaklu g?all-moviment liberu tal-kapital b?al dak li jirri?ulta mil-le?i?lazzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi ta' l-4 ta' Marzu 2004, Il-Kummissjoni vs Franza, C-334/02, ?abra p. l-2229, punt 29, u Manninen, i??itata iktar 'il fuq, punt 54).

71 Minn dan jirri?ulta li le?i?lazzjoni fiskali b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tmur kontra l-prin?ipju tal-moviment liberu tal-kapital stabbilit mill-Artikolu 56 KE.

72 Għaldaqstant, ir-risposta li għandha tingħata għall-ewwel domanda hija li l-Artikoli 43 KE u 56 KE għandhom jiġu interpretati fis-sens li, meta Stat Membru għandu sistema għall-prevenzjoni jew tnaqqis ta' l-impożizzjoni ta' sensiela ta' taxxi jew tat-tassazzjoni doppja ekonomika fil-każ ta' dividendi m'allsa lil residenti minn kumpanniji residenti, huwa għandu jittratta d-dividendi m'allsa lil residenti minn kumpanniji li mhum iex residenti bl-istess mod.

73 L-Artikoli 43 KE u 56 KE ma jipprekludux leżiżlazzjoni ta' Stat Membru li teħenta mit-taxxa fuq il-kumpanniji d-dividendi li kumpannija residenti tirżievi minn kumpannija residenti oħra, għalkemm hija tissużżetta għal din it-taxxa d-dividendi li kumpannija residenti tirżievi minn kumpannija li mhijiex residenti u li fiha l-kumpannija residenti żżomm mill-inqas 10% tad-drittijiet tal-vot, filwaqt li tagħti, f'dan l-ażżar każ, kreditu ta' taxxa fir-rigward tat-taxxa effettivament im'allsa mill-kumpannija li tqassam fl-Istat Membru fejn tirrisjedi, sakemm ir-rata ta' tassazzjoni fuq id-dividendi ta' oriżini barranija ma tkunx ogħla mir-rata ta' tassazzjoni applikata għad-dividendi ta' oriżini nazzjonali u sakemm il-kreditu ta' taxxa jkun għall-inqas ugwali għall-ammont im'allas fl-Istat Membru tal-kumpannija li tqassam sa l-ammont ta' tassazzjoni applikat fl-Istat Membru tal-kumpannija benefiżjarja.

74 L-Artikolu 56 KE jipprekludi leżiżlazzjoni ta' Stat Membru li teħenta mit-taxxa fuq il-kumpanniji d-dividendi li kumpannija residenti tirżievi minn kumpannija residenti oħra, filwaqt li hija tissużżetta għal din it-taxxa d-dividendi li kumpannija residenti tirżievi minn kumpannija li mhijiex residenti li fiha hija żżomm inqas minn 10% tad-drittijiet tal-vot, mingħajr ma tagħti lil din ta' l-ażżar kreditu ta' taxxa għat-taxxa effettivament im'allsa mill-kumpannija li tqassam fl-Istat fejn tirrisjedi.

Fuq it-tieni domanda

75 Permezz tat-tieni domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 43 KE u 56 KE u/jew l-Artikoli 4(1) u 6 tad-Direttiva 90/435 għandhomx jiġu interpretati fis-sens li huma jipprekludu leżiżlazzjoni nazzjonali b'al dik in kwistjoni fil-kawża prinżipali li, billi tagħti kreditu ta' taxxa lil kumpannija residenti li tirżievi dividendi minn kumpannija residenti oħra skond l-ACT im'allsa minn din ta' l-ażżar fir-rigward ta' dan it-tqassim, tippermetti lill-ewwel kumpannija t'allas dividendi lill-azzjonisti tagħha mingħajr ma jkollha t'allas l-ACT, filwaqt li kumpannija residenti li tirżievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti għandha, f'każ identiku, t'allas l-ACT kollha.

76 Qabel kollox, għandu jiġi osservat li, għal dak li jirrigwarda t-tqassim ta' profitti li jirżievu kumpanniji ta' Stat Membru u li joriżinaw minn kumpanniji sussidjarji fi Stati Membri oħrajn, id-direttiva 90/435 tapplika, skond l-Artikolu 3(1) tagħha u fil-verżjoni applikabbli fiż-żmien meta seżżew il-fatti fil-kawża prinżipali, għall-kumpanniji *parent* li jżommu għall-inqas 25% ta' l-ishma tal-kumpanniji sussidjarji tagħhom. Kif żie mfakkar fil-punt 38 ta' din is-sentenza, peress illi d-deżiżjoni tar-rinviju ma tagħtix dettalji dwar l-ammonti ta' ishma ta' kumpanniji oħrajn li huma partijiet fil-kawża pendenti quddiem il-qorti tar-rinviju, ma jistax jiġi eskluż li l-kawża tikkonżerna wkoll ammonti ta' ishma li b'hekk ma jaqgħux ta't il-kamp ta' applikazzjoni materjali ta' din id-direttiva.

77 Barra minn hekk, safejn il-kawżi "ta' prova" fil-kawża prinżipali jirrigwardaw żlasijiet ta' dividendi li jmorru lura għas-sena finanzjarja li għalqet fil-31 ta' Diżembru 1973, huma jikkonżernaw, għall-inqas parzjalment, sitwazzjonijiet li ma jaqgħux ta't il-kamp ta' applikazzjoni temporali tad-Direttiva 90/435.

78 Għaldaqstant, sabiex tingħata risposta għad-domanda magħmula, għandu jiġi eżaminat qabel kollox safejn leji?lazzjoni b'għal dik in kwistjoni fil-kawża prin?ipali hija kumpatibbli mad-dispożizzjonijiet tat-Trattat.

Fuq id-dispożizzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertà ta' stabbiliment u l-moviment liberu tal-kapital

79 Skond il-leji?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kawża prin?ipali, kumpannija residenti li tir?ievi dividendi m'għallsa minn kumpannija residenti o?ra tibbenefika minn kreditu ta' taxxa li jikkorrispondi għall-porzjon ta' l-ammont ta' l-ACT im'għallas minn din l-a??ar kumpannija, li jippermettilha t'għallas dividendi lill-azzjonisti tagħha billi tnaqqas mill-ACT dovuta l-ACT di?à m'għallsa minn din il-kumpannija l-o?ra. Min-na?għa l-o?ra, kumpannija residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija ma tir?evix tali kreditu ta' taxxa u għandha għalhekk, meta tqassam lill-azzjonisti tagħha, t'għallas l-ACT kollha.

80 Peress illi din il-leji?lazzjoni tapplika għal tqassim ta' dividendi favur kumpanniji azzjonisti indipendentement mill-ammont ta' l-ishma tagħhom, hija tista' taqgħ kemm ta't l-Artikolu 43 KE dwar il-libertà ta' stabbiliment u kemm ta't l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital.

81 Madankollu, safejn huma involuti ammonti ta' ishma li jagħtu lill-pussessuri tagħhom influwenza definittiva fuq id-deji?jonijiet tal-kumpanniji kkon?ernati u jippermettulhom jiddeterminaw l-attivitajiet tagħhom, huma d-dispożizzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertà ta' stabbiliment li japplikaw. Għaldaqstant, meta jittiedu in kunsiderazzjoni -?irkustanzi pre?enti fil-kawzi "ta' prova" fil-kawża prin?ipali, għandha ssir l-ewwel nett anali?i tal-leji?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kawża prin?ipali mill-perspettiva ta' l-Artikolu 43 KE (ara l-punt 37 ta' din is-sentenza).

82 Kif isostnu r-rikorrenti fil-kawża prin?ipali, permezz ta' leji?lazzjoni b'għal dik in kwistjoni fil-kawża prin?ipali, kumpannija residenti li tkun ir?eviet dividendi ta' ori?ini barranija u tqassam lill-azzjonisti tagħha l-istess ammont ta' dividendi, għandha t'għallas l-ACT kollha filwaqt li, fil-ka? ta' kumpannija residenti li tkun ir?eviet dividendi ta' ori?ini nazzjonali u li tqassam l-istess ammont ta' dividendi li tkun ir?eviet lill-azzjonisti tagħha, l-ACT dovuta hija kkompensata mill-kreditu ta' taxxa mogħtija, b'tali mod li din il-kumpannija m'għandhiex t'għallas iktar l-ACT.

83 Għal kumpannija residenti li tir?ievi dividendi minn kumpannija residenti o?ra, din is-sistema tassigura li, meta l-kumpannija benefi?jarja tqassam min-na?għa tagħha profitti lill-azzjonisti tagħha, l-ACT tit?alla darba biss. L-e?enzjoni mill-ACT li għalhekk tingħata lil din il-kumpannija benefi?jarja hija l-istess b'għal dik li tibbenefika minnha, għal dak li jirrigwarda t-taxxa fuq il-kumpanniji, fir-rigward tad-dividendi li hija tir?ievi minn kumpannija residenti o?ra.

84 Għandu jiġi kkonstatat li l-fatt li ma tkunx trid tit?għallas l-ACT jikkostitwixxi vanta?? finanzjarju safejn il-kumpannija kkon?ernata tista' ??omm l-ammonti li kieku hija kien imissha għallset b'għala ACT sal-mument meta t-taxxa fuq il-kumpanniji jkollha tit?għallas (sentenza Metallgesellschaft et, i??itata iktar 'il fuq, punt 44).

85 Skond il-Gvern tar-Renju Unit, din id-differenza fi trattament ma tikkostitwixxix diskriminazzjoni pprojbita mid-dritt Komunitarju peress illi hija ma tibba?ax ru?ha fuq distinzjoni bejn id-dividendi ta' ori?ini nazzjonali u d-dividendi ta' ori?ini barranija, i?da bejn id-dividendi li fuqhom t'allset l-ACT u dawk li fuqhom ma t'allset ebda ACT. Il-kreditu ta' taxxa mog?ti lil kumpannija residenti li tir?ievi dividendi minn kumpannija residenti o?ra huwa inti? sabiex ti?i evitata tassazzjoni doppja ekonomika fil-qasam ta' l-ACT. Fis-sitwazzjoni ta' kumpannija li tir?ievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti, peress illi ma tkun t'allset ebda ACT minn din ta' l-a??ar, mhemmx riskju ta' tassazzjoni doppja ekonomika g?al dak li jirrigwarda l-ACT.

86 G?alkemm skond il-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali l-ammont ta' ACT li kumpannija residenti g?andha t'allas met jsir tqassim ta' dividendi lill-azzjonisti tag?ha jiddependi mill-kwistjoni jekk din il-kumpannija r?evietx jew le dividendi minn kumpannija li tkun di?à ?allset l-ACT, jibqa' l-fatt li din is-sistema twassal, fil-prattika, sabiex kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija ti?i ttrattata b'mod inqas vanta??u? minn kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali. Malli jsir tqassim sussegwenti ta' dividendi, l-ewwel kumpannija hija su??etta g?all-obbligu li t'allas l-ACT kollha, filwaqt li t-tieni wa?da jkollha t'allasha biss safejn it-tqassim mag?mul lill-azzjonisti tag?ha je??edi dak li hija tkun ir?eviet.

87 Kuntrarjament g?al dak li jsostni l-Gvern tar-Renju Unit, kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija tinsab, fir-rigward ta' l-objettiv tal-prevenzjoni ta' l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi kopert mil-le?i?lazzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, f'sitwazzjoni simili g?al dik ta' kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali, anki jekk din ta' l-a??ar biss tir?ievi dividendi li fuqhom tkun t'allset l-ACT.

88 Kif osserva l-Avukat ?enerali fil-punti 65 sa 68 tal-konklu?jonijiet tieg?u, l-ACT dovuta minn kumpannija li tirrisjedi fir-Renju Unit mhija xejn iktar minn ?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji, anki jekk din tin?abar fuq it-tqassim ta' dividendi u hija kkalkulata fuq l-ammont ta' dawn id-dividendi. L-ACT li tit?allas fuq tqassim ta' dividendi tista' titnaqqas mit-taxxa fuq il-kumpanniji li kumpannija g?andha t'allas fuq il-profitti tag?ha g?as-sena finanzjarja kkon?ernata. Bl-istess mod, kif il-Qorti tal-?ustizzja osservat meta dde?idiet dwar is-sistema tat-tassazzjoni ta' grupp prevista fl-istess le?i?lazzjoni fiskali fis-se?? fir-Renju Unit, il-porzjon tat-taxxa fuq il-kumpanniji li, f'tali sistema, kumpannija residenti mhijiex obbligata t'allas bil-quddiem meta hija t'allas dividendi lill-kumpannija *parent* tag?ha b?ala regola jit?allas fil-mument meta t-taxxa fuq il-kumpanniji li g?andha t'allas l-ewwel kumpannija jkollha tit?allas (sentenza Metallgesellschaft et, i??itata iktar 'il fuq, punt 53).

89 G?al dak li jirrigwarda l-kumpanniji li, min?abba l-fatt li l-uffi??ju rre?istrat tag?hom jinsab barra mir-Renju Unit, mhumix obligati j?allsu l-ACT meta jqassmu dividendi lil kumpannija residenti, g?andu ji?i kkonstatat li dawn huma wkoll su??etti, fl-Istat fejn jirrisjedu, g?at-taxxa fuq il-kumpanniji.

90 F'dan il-kuntest, il-fatt li kumpannija li mhijiex residenti ma ?ietx su??etta g?all-ACT meta hija qassmet dividendi lil kumpannija residenti ma jistax ji?i invokat sabiex din ta' l-a??ar ma ting?atax il-possibbiltà li tnaqqas l-ammont ta' l-ACT li hija g?andha t'allas f'ka? ta' tqassim sussegwenti ta' dividendi. Ir-ra?uni g?alfejn tali kumpannija li mhijiex residenti mhijiex su??etta g?all-ACT hija li din il-kumpannija hija su??etta g?at-taxxa fuq il-kumpanniji mhux fir-Renju Unit, i?da fl-Istat fejn hija tirrisjedi. Kumpannija ma tistax ti?i mitluba t'allas bil-quddiem taxxa li qatt ma hija ser tkun su??etta g?aliha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Metallgesellschaft et, i??itata iktar 'il fuq, punti 55 u 56).

91 Peress illi kemm il-kumpanniji residenti li jqassmu dividendi lil kumpanniji residenti o?rajn kif ukoll il-kumpanniji li mhumix residenti li jwettqu tali tqassim huma, fl-Istat fejn jirrisjedu, su??etti

g?at-taxxa fuq il-kumpanniji, mi?ura nazzjonali li hija inti?a sabiex tevita l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq il-profitti mqassma biss fir-rigward ta' kumpanniji li jir?ievu dividendi minn kumpanniji residenti o?rajn, fiwaqt li tesponi l-kumpanniji li jir?ievu dividendi minn kumpanniji li mhumix residenti g?al ?vanta?? finanzjarju, ma tistax ti?i ??ustifikata minn differenza rilevanti fis-sitwazzjoni tag?hom.

92 Ma jistax ji?i sostnut, kif jag?mel il-Gvern tar-Renju Unit, li, fir-realtà, din l-inugwaljanza fi trattament ma te?istix peress illi kumpannija li tirrisjedi barra mir-Renju Unit u li qassmet dividendi ming?ajr ma kellha t?allas l-ACT hija f'po?izzjoni li tqassam ammonti ikbar lill-azzjonisti tag?ha. Dan l-argument ma ji?ux in kunsiderazzjoni l-fatt li tali kumpannija hija wkoll su?getta, fl-Istat fejn hija tirrisjedi, g?at-taxxa fuq il-kumpanniji skond ir-regoli u r-rati li huma applikabbli g?aliha.

93 Id-differenza fi trattament lanqas ma tista' ti?i ??ustifikata min-ne?essità li tin?amm il-koerenza tas-sistema fiskali fis-se?? fir-Renju Unit min?abba rabta diretta li te?isti bejn il-vanta?? fiskali mog?ti, ji?ifieri l-kreditu ta' taxxa mog?ti lil kumpannija residenti li tir?ievi dividendi minn kumpannija residenti o?ra, u d-dejn fiskali korrispondenti, ji?ifieri l-ACT im?allsa minn din ta' l-a??ar fir-rigward ta' dan it-tqassim. Il-b?onn ta' tali rabta diretta g?andu jwassal g?all-g?oti ta' l-istess vanta?? fiskali lill-kumpanniji li jir?ievu dividendi minn kumpanniji li mhumix residenti peress illi dawn ta' l-a??ar huma obbligati wkoll, fl-Istat fejn jirrisjedu, li j?allsu t-taxxa fuq il-kumpanniji fuq il-profitti mqassma.

94 Minn dan jirri?ulta li l-Artikolu 43 KE jipprekludi mi?ura nazzjonali li tippermetti lil kumpannija residenti li tkun ir?eviet dividendi minn kumpannija residenti o?ra tnaqqas mill-ammont li g?andha t?allas l-ewwel kumpannija b?ala ACT l-ammont ta' l-ACT im?allas mit-tieni kumpannija, filwaqt li, fil-ka? ta' kumpannija residenti li tkun ir?eviet dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti, tali tnaqqis mhuwix permess g?al dak li jikkon?erna t-taxxa fuq il-kumpanniji li g?aliha din ta' l-a??ar hija su??etta fl-Istat fejn tirrisjedi.

95 Peress illi ma jistax ji?i eskluz? li l-kaw?a pendenti quddiem il-qorti tar-rinviju tirrigwarda wkoll kumpanniji residenti li jkunu r?evew dividendi abba?i ta?-?amma ta' ammont ta' ishma li ma jag?tihomx influwenza definittiva fuq id-de?i?jonijiet tal-kumpannija li tqassam u ma jippermettilhomx jiddeterminaw l-attivitajiet tag?ha, tali mi?ura g?andha ti?i e?aminata wkoll fid-dawl ta' l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital.

96 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li l-kumpanniji residenti li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija huma su??etti g?al differenza fi trattament, ji?ifieri ?vanta?? finanzjarju, li mhijiex i??ustifikata minn differenza rilevanti fis-sitwazzjoni tag?hom.

97 Tali differenza fi trattament g?andha b?ala effett li tiddiswadi lill-kumpanniji li jirrisjedu fir-Renju Unit milli jinvestu l-kapital tag?hom f'kumpannija stabbilita fi Stat Membru ie?or u to?loq ukoll effett restrittiv fir-rigward ta' kumpanniji stabbiliti fi Stati Membri o?rajn billi hija tikkostitwixxi fir-rigward tag?hom ostaklu g?all-?bir ta' kapital fl-ewwel Stat Membru.

98 Billi r-ra?unijiet invokati mill-Gvern tar-Renju Unit sabiex ji??ustifika tali ostaklu g?all-moviment liberu tal-kapital huma identi?i g?al dawk li di?à ?ew mi??uda fil-kuntest ta' l-e?ami tal-mi?ura nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali mill-perspettiva tal-libertà ta' stabbiliment, g?andu ji?i konkluz? li l-Artikolu 56 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li huwa jipprekludi tali mi?ura wkoll.

Fuq id-Direttiva 90/435

99 Skond ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, ir-regoli fiskali nazzjonali msemija fit-tieni domanda preliminari jmorru kontra l-Artikoli 4(1) u 6 tad-Direttiva 90/435 ukoll.

100 Minn na?a, hemm ksur ta' l-Artikolu 4(1) ta' din id-direttiva safejn, kuntrarjament g?al kumpannija *parent* residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali, kumpannija *parent* residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija hija, f'ka? ta' tqassim lill-azzjonisti tag?ha, obbligata t?allas l-ACT kollha, ming?ajr ma tibbenefika, f'dan ir-rigward, minn e?enzjoni mit-taxxa fuq il-kumpanniji barranin im?allsa mill-kumpannija sussidjarja fuq il-profitti mqassma.

101 Min-na?a l-o?ra, l-ACT li g?andha tit?allas fuq id-dividendi ta' ori?ini barranija tikkostitwixxi taxxa minn ras il-g?ajn ipprojbita mill-Artikolu 6 tad-Direttiva 90/435 u li hija wkoll ipprojbita mill-Artikolu 7 ta' din id-Direttiva.

102 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar, minn na?a, li, skond l-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 90/435, Stat Membru li ma je?entax il-profitti li tir?ievi kumpannija *parent* residenti minn kumpannija sussidjarja li tirrisjedi fi Stat Membru ie?or g?andu jawtorizza din il-kumpannija *parent* tnaqqas mill-ammont tat-taxxa tag?ha l-porzjon tat-taxxa tal-kumpannija sussidjarja li jirrigwarda dawn il-profitti u, fejn xieraq, l-ammont tat-taxxa minn ras il-g?ajn mi?bur mill-Istat Membru fejn tirrisjedi l-kumpannija sussidjarja, sa l-ammont tat-taxxa nazzjonali korrispondenti.

103 Kif jirri?ulta b'mod partikolari mit-tielet premessa ta' din id-direttiva, din hija inti?a sabiex telimina, billi ti?i stabbilita sistema fiskali komuni, kull ?vanta?? g?all-kooperazzjoni bejn kumpanniji ta' Stati Membri differenti meta mqabbla mal-kooperazzjoni bejn kumpanniji fl-istess Stat Membru u sabiex tiffa?ilita b'hekk ir-raggruppament ta' kumpanniji fuq il-livell Komunitarju (sentenzi tas-17 ta' Ottubru 1996, *Denkavit et*, C-283/94, C-291/94 u C-292/94, ?abra p. I-5063, punt 22, u ta' l-4 ta' Ottubru 2001, *Athinaiki Zythopoiia*, C-294/99, ?abra p. I-6797, punt 25).

104 G?al dak li jirrigwarda l-obbligu impost fuq l-Istati Membri skond l-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 90/435, li jikkonsisti fit-tnaqqis, mit-taxxa dovuta minn kumpannija *parent* residenti fuq il-profitti mqassma, tat-taxxa m?allsa mill-kumpannija sussidjarja li mhijiex residenti fl-Istat Membru fejn tirrisjedi, l-ogettiv ta' din id-dispo?izzjoni, li huwa li ti?i evitata l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma, jista' jintla?aq biss jekk is-sistema fiskali ta' l-ewwel Stat Membru tiggarantixxi lill-kumpannija *parent* ikkon?ernata li t-taxxa m?allsa mill-kumpannija sussidjarja tag?ha barra mill-pajji? fuq il-profitti mqassma ser titnaqqas kollha mill-ammont dovut b?ala taxxa fuq il-kumpanniji f'dan l-Istat Membru.

105 Madankollu, kuntrarjament g?al dak li jsostnu r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, din id-dispo?izzjoni ma fihix obbligu, g?al Stat Membru li g?andu sistema ta' ?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji li kumpannija *parent* residenti jkollha t?allas meta tqassam dividendi li tkun ir?eviet minn kumpannija sussidjarja li mhijiex residenti, li jiggarantixxi li l-ammont li jkollu jit?allas bil-quddiem ikun, f'kull ka?, stabbilit skond it-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa mill-kumpannija sussidjarja fl-Istat fejn tirrisjedi.

106 G?andu ji?i osservat, min-na?a l-o?ra, li, kuntrarjament g?al dak li jsostnu r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, il-mi?uri nazzjonali in kwistjoni ma jaqg?ux ta?t il-projbizzjoni stabbilita fir-rigward ta' l-Istati Membri fl-Artikolu 6 tad-Direttiva 90/435 li jimponu kwalunkwe taxxa minn ras il-g?ajn fuq il-profitti li tir?ievi kumpannija *parent* residenti mill-kumpannija sussidjarja tag?ha.

107 F'dan ir-rigward, għandu jiġi mfakkar li, fil-kuntest ta' din id-direttiva, l-espressjoni "taxxa mnaqqsa [minn ras il-għajn]" mhijiex limitata għal qorti tipi ta' taxxi nazzjonali preżiżi, u li hija l-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tikkwalifika imposta, taxxa, dazju jew kontribuzzjoni fid-dawl tad-dritt Komunitarju skond il-karatteristiċi oġġettivi tat-taxxa, indipendentement mill-kwalifika li din tkun ingħatat mid-dritt nazzjonali (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi *Athinaiki Zythopoiia*, iġġitata iktar 'il fuq, punti 26 u 27 kif ukoll tal-25 ta' Settembru 2003, *Océ van der Grinten*, C-58/01, *ab* p. l-9809, punt 46).

108 Għal dak li jirrigwarda l-projbizzjoni stabbilita fir-rigward ta' l-Istat Membri, fl-Artikolu 5 tad-Direttiva 90/435, milli jiġbru taxxa minn ras il-għajn fuq il-profitti mqassma minn kumpannija sussidjarja residenti lill-kumpannija *parent* tagħha li tirrisjedi fi Stat Membru ieor, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddeċidiet li kull taxxa fuq id-dawl imposta fl-Istat li fih jitqassmu d-dividendi tikkostitwixxi taxxa minn ras il-għajn, fejn il-fatt li jiġenera t-taxxa huwa l-*las* ta' dividendi jew ta' kull dawl ieor minn ishma, meta l-baġi ta' din it-taxxa hija d-dawl mill-imsemmija ishma u l-persuna taxxabli hija l-pussessur ta' l-istess ishma (sentenzi tat-8 ta' *unju* 2000, *Epson Europe*, C-375/98, *ab* p. l-4243, punt 23; *Athinaiki Zythopoiia*, iġġitata iktar 'il fuq, punti 28 u 29, kif ukoll *Océ van der Grinten*, iġġitata iktar 'il fuq, punt 47).

109 L-espressjoni "taxxa mnaqqsa [minn ras il-għajn]" għandha tingħata l-istess interpretazzjoni fil-kuntest ta' l-Artikolu 6 tad-Direttiva 90/435. Għaldaqstant, tikkostitwixxi "taxxa mnaqqsa [minn ras il-għajn]", fis-sens ta' dan l-artikolu, kull taxxa fuq id-dawl li tirġievi kumpannija *parent* minn kumpannija sussidjarja stabbilita fi Stat Membru ieor u fejn il-fatt li jiġenera t-taxxa huwa l-*las* ta' dividendi jew ta' kull dawl ieor minn ishma, meta l-baġi ta' din it-taxxa hija d-dawl mill-imsemmija ishma u l-persuna taxxabli hija l-pussessur tagħhom.

110 Kif jenfasizza l-Gvern tar-Renju Unit, kumpannija residenti hija obbligata tallas l-ACT meta hija tqassam dividendi lill-azzjonisti tagħha. Għaldaqstant, il-fatt li jiġenera l-ACT li kumpannija li tirġievi dividendi ta' oriġini barranija għandha tallas mhuwix il-fatt li tirġievi dawn id-dividendi, iġda t-tqassim ta' dividendi lill-azzjonisti tagħha.

111 Minn dan jirriġulta li l-ACT li kumpannija li tirġievi dividendi ta' oriġini barranija għandha tallas meta twettaq tqassim sussegwenti ta' dividendi ma taqax ta't il-projbizzjoni mill-impożizzjoni tat-taxxa minn ras il-għajn stabbilita fl-Artikolu 6 tad-Direttiva 90/435.

112 Għaldaqstant, ir-risposta li għandha tingħata għat-tieni domanda hija li l-Artikoli 43 KE u 56 KE jipprekludu leġiżlazzjoni ta' Stat Membru li tippermetti lil kumpannija residenti, li tirġievi dividendi minn kumpannija residenti oħra, tnaqqas mill-ammont li l-ewwel kumpannija għandha tallas bil-quddiem bala taxxa fuq il-kumpanniji, l-ammont ta' l-imsemmija taxxa mallas bil-quddiem mit-tieni kumpannija, filwaqt li, f'ka' ta' kumpannija residenti li tirġievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti, tali tnaqqis mhuwix permess għal dak li jikkonferma t-taxxa korrispondenti fuq il-profitti mqassma mallas minn din l-aġġar kumpannija fl-Istat fejn tirrisjedi.

Fuq it-tielet domanda

113 Permezz tat-tielet domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 43 KE u 56 KE u/jew l-Artikoli 4(1) u 6 tad-Direttiva 90/435 għandhomx jiġu interpretati fis-sens li huma jipprekludu leġiżlazzjoni bala dik in kwistjoni fil-kawża prinċipali:

— li tipprovdi li kull eżenzjoni li minnha tibbenefika kumpannija residenti li tkun irġeviet dividendi ta' oriġini barranija fir-rigward tat-taxxa mallas barra mill-pajjiż tnaqqas l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji li bih tista' tiġi kkompensata l-ACT dovuta, u

– li ma tippermettix lil kumpannija residenti tittrasferixxi l-ammont ta' l-ACT im?allas li ma jistax ji?i kkompensat bit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta g?as-sena finanzjarja kurrenti jew g?as-snin finanzjarji pre?edenti jew sussegwenti lil kumpanniji sussidjarji li mhumix residenti, sabiex dawn ta' l-a??ar ikunu jistg?u jikkompensaw tali ammont bit-taxxa fuq il-kumpanniji li huma g?andhom i?allsu.

114 Din id-domanda tikkon?erna ?erti problemi li g?aliohom hija espota kumpannija residenti li jkollha kumpanniji sussidjarji li mhumix residenti u/jew li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija fir-rigward ta' l-ikkompensar, bl-ammont dovut b?ala taxxa fuq il-kumpanniji, ta' l-ACT li din il-kumpannija residenti g?andha t?allas meta tqassam dividendi lill-azzjonisti tag?ha.

115 Qabel kollox, g?andu ji?i osservat, g?al dak li jirrigwarda t-tieni parti tad-domanda mag?mula, li l-kwsitjoni quddiem il-Qorti tal-?ustizzja tillimita ru?ha g?all-impossibbiltà g?al kumpannija residenti li tittrasferixxi e??ess ta' l-ACT lil kumpanniji sussidjarji li mhumix residenti sabiex dawn ikunu jistg?u jikkompensawh bit-taxxa fuq il-kumpanniji li huma g?andhom i?allsu fir-Renju Unit g?all-attivitajiet imwettqa f'dan l-a??ar Stat Membru.

116 Min?abba r-ra?unijiet mog?tija fil-punti 76 sa 78 ta' din is-sentenza, g?andu ji?i e?aminat qabel kollox, sabiex ting?ata risposta g?ad-domanda mag?mula, jekk il-le?i?lazzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tmurx kontra d-dispo?izzjonijiet tat-Trattat.

117 G?andu ji?i kkunsidrat li l-mi?uri nazzjonali li huma s-su??ett tat-tielet domanda preliminari jistg?u jaqg?u kemm ta?t l-Artikolu 43 KE dwar il-libertà ta' stabbiliment kif ukoll ta?t l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital. G?al dak li jirrigwarda l-e?enzjonijiet li minnhom tibbenefika kumpannija residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija fir-rigward tat-taxxa m?allsa barra mill-pajji?, l-anali?i tal-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali fil-kuntest tar-risposta g?all-ewwel domanda preliminari wriet li l-e?enzjonijiet disponibbli huma differenti u jiddependu mill-ammonti ta' ishma mi?muma minn dawn il-kumpanniji.

118 G?al dak li jirrigwarda t-tieni aspett tal-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni msemija fit-tielet domanda preliminari, safejn dan jikkon?erna biss gruppi ta' kumpanniji, huwa jaqa' ta?t l-Artikolu 43 KE u mhux ta?t l-Artikolu 56 KE.

119 Skond ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, il-le?i?lazzjoni in kwistjoni tikser l-Artikoli 43 KE u 56 KE f'dak illi hija tillimita l-possibbiltajiet g?al kumpannija, li jkollha dividendi barranin u/jew li tkun parti minn grupp li fih kumpanniji li mhumix residenti, li ti?i e?entata mill-e??ess ta' l-ACT fir-rigward ta' l-ammont dovut fir-Renju Unit b?ala taxxa fuq il-kumpanniji. Din il-le?i?lazzjoni tag?ti lok g?al differenzi fi trattament ?ari g?al dak li jirrigwarda l-imputazzjoni u t-trasferiment ta' l-ACT bi ?vanta?? g?all-kumpanniji residenti li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija u/jew li g?andhom kumpanniji sussidjarji li mhumix residenti. Tali differenzi mhuma la xierqa u lanqas ne?essarji fid-dawl ta' l-ojbettiv li ti?i evitata t-tassazzjoni doppja ekonomika tad-dividendi mqassma.

120 G?andu jing?ad li kull e?enzjoni mit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta minn kumpannija residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija, fir-rigward tat-taxxa barranija – kemm jekk din ta' l-a??ar tikkorrispondi g?al taxxa minn ras il-g?ajn fuq dawn id-dividendi jew g?al taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa mill-kumpannija li mhijiex residenti fuq dawn il-profitti ta' ba?i – tnaqqas ne?essarjament l-ammont dovut mill-kumpannija residenti b?ala taxxa fuq il-kumpanniji li biha din l-istess kumpannija residenti tista' tikkompensa l-ACT im?allsa f'ka? ta' tqassim ta' dividendi sussegwenti lill-azzjonisti tag?ha.

121 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar, li, g?al dak li jirrigwarda l-ACT li kumpannija li tir?ievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti g?andha t?allas f'ka? ta' tqassim lill-azzjonisti

tagħha, jirri?ulta minn dak kollu li ntqal li, fi kwalunkwe ka?, l-Artikoli 43 KE u 56 KE jipprekludu kull diskriminazzjoni, meta ti?i intaxxata l-ACT, bejn il-kumpanniji li jir?ievu dividendi ta' ori?ini nazzjonali u dawk li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija (ara l-punt 112 ta' din is-sentenza).

122 Huwa veru li ma jistax ji?i esklu? li, anki fin-nuqqas ta' tali diskriminazzjoni, kumpannija li tir?ievi ammonti kbar b?ala dividendi ta' ori?ini barranija tista' t?allas ammont ta' l-ACT li jkun ogħla mid-dejn fiskali tagħha għal dak li jirrigwarda t-taxxa fuq il-kumpanniji u li jista' jagħti lok għal eżess ta' l-ACT. Madankollu, tali sitwazzjoni tirri?ulta direttament mill-applikazzjoni ta' regola nazzjonali li hija inti?a sabiex ti?i evitata jew imnaqqs ta' tassazzjoni ta' profitti mqassma ta' t il-forma ta' dividendi.

123 Fil-kuntest ta' mekkani?mu adottat sabiex ti?i evitata jew imnaqqs l-impożizzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma, tali regola ma tistax ti?i kkunsidrata b?ala li tikser id-dispożizzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertajiet ta' moviment ?lief jekk hija tittratta d-dividendi li jori?inaw minn kumpanniji barranin b'mod inqas vanta??u? minn dawk im?allsa minn kumpanniji residenti, meta s-sitwazzjonijiet huma o??ettivament simili u differenza fi trattament mhijiex i??ustifikata min?abba ra?unijiet imperattivi ta' interess pubbliku.

124 Ma jirri?ultax mill-pro?ess li l-fatt biss li, għal kumpanniji li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija, l-e?enzjoni mogħtija fir-rigward tat-taxxa m?allsa barra mill-pajji? tnaqqas l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta fir-Renju Unit jikkostitwixxi trattament inqas vanta??u? ta' l-imsemmija dividendi meta mqabbla mad-dividendi ta' ori?ini nazzjonali. Kif isostni l-Gvern tar-Renju Unit, jista' jkun hemm tali eżess ta' l-ACT ukoll fil-ka? ta' kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali kull darba li l-ammont ta' l-ACT li hija ?allset ikun ogħla mid-dejn tagħha fir-rigward tat-taxxa fuq il-kumpanniji, b'mod partikolari meta tali kumpannija tibbenefika minn e?enzjonijiet li jnaqqsu d-dejn tagħha fir-rigward tat-taxxa fuq il-kumpanniji.

125 Il-fatt li kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija li tibbenefika minn e?enzjoni fir-rigward tat-taxxa barranija jkollha tnaqqis fl-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji li biha jista' ji?i kkompensat l-eżess ta' l-ACT ma jwassalx għal diskriminazzjoni bejn tali kumpannija u kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali ?lief jekk din l-ewwel kumpannija m'għandhiex, fir-realtà, l-istess mezz b?at-tieni kumpannija sabiex tikkompensa l-eżess ta' l-ACT bl-ammont dovut b?ala taxxa fuq il-kumpanniji.

126 Ma jirri?ultax mid-deskrizzjoni tal-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali mogħtija mill-qorti tar-rinvju li, f'dan ir-rigward, kumpannija residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija ti?i ttrattata b'mod differenti minn kumpannija residenti li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali.

127 Minn dan jirri?ulta li d-dispożizzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertà ta' stabbiliment ma jipprekludux mi?ura nazzjonali li tipprovdi li kull e?enzjoni li tibbenefika minnha kumpannija residenti li tkun ir?eviet dividendi ta' ori?ini barranija fir-rigward tat-taxxa m?allsa barra mill-pajji? tnaqqas l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji li bih hija tista' tikkompensa l-ACT.

128 Peress illi tali mi?ura ma fiha ebda diskriminazzjoni kontra kumpanniji li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija, il-konklużjoni fil-punt pre?edenti tapplika wkoll għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-kapital.

129 Għal dak li jirrigwarda t-tieni aspett tal-le?i?lazzjoni nazzjonali invokat mit-tielet domanda preliminari, għandu ji?i osservat, kif tfakkar il-qorti tar-rinvju, li għalkemm kumpannija residenti tista' tittrasferixxi l-ammont ta' l-ACT li ma setax ji?i kkompensat bl-ammont dovut b?ala taxxa fuq il-kumpanniji fir-rigward ta' sena finanzjarja kurrenti jew ta' snin finanzjarji pre?edenti jew sussegwenti lill-kumpanniji sussidjarji tagħha, li jistgħu imbagħad jikkompensawh bl-ammont li

huma għandhom iktar allsu b'ala taxxa fuq il-kumpanniji, huma, min-naħa l-oħra, impossibbli għal tali kumpannija li tittrasferixxi dan l-eżess ta' l-ACT lil kumpanniji li mhumieq residenti u li jinsabu fl-istess grupp sabiex dawn ta' l-aħħar ikunu jistgħu jikkompensawh bit-taxxa fuq il-kumpanniji li huma għandhom iktar allsu fir-Renju Unit.

130 Skond il-Gvern tar-Renju Unit, kumpannija residenti ma tistax tinvoka l-fatt li l-kumpanniji sussidjarji tagħha li mhumieq residenti ma jistgħux jikkompensaw l-eżess ta' l-ACT bit-taxxa fuq il-kumpanniji li huma għandhom iktar allsu peress li din il-kumpannija residenti mhijiex vanta'ata min'abba dan il-fatt.

131 Madankollu, għandu jiġi osservat li d-dispożizzjonijiet dwar il-libertà ta' stabbiliment ma jipprekludux Stat Membru milli jostakola l-istabbiliment fi Stat Membru ie'or ta' wie'ed mi'ittadini tiegħu jew ta' kumpannija mwaqqfa skond il-leġiżlazzjoni tiegħu (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-16 ta' Lulju 1998, ICI, C-264/96, 'abra p. l-4695, punt 21; Marks & Spencer, iktar iktar 'il fuq, punt 31, kif ukoll Cadbury Schweppes u Cadbury Schweppes Overseas, iktar iktar 'il fuq, punt 42).

132 Il-possibbiltà prevista fil-leġiżlazzjoni nazzjonali in kwistjoni għal grupp ta' kumpanniji li jittrasferixxu ammont speċifiku ta' taxxa li kumpannija tal-grupp ma tistax tikkompensa bit-taxxa fuq il-kumpanniji li hija għandha t'allas fir-Renju Unit lil kumpannija oħra ta' dan il-grupp, sabiex din tkun tista' tikkompensah bit-taxxa fuq il-kumpanniji li hija għandha t'allas f'dan l-Istat Membru, tikkostitwixxi vanta' fiskali għall-kumpanniji kkonċernati. Il-fatt li l-kumpanniji ta' l-imsemmi grupp li mhumieq residenti jiġu esklużi minn tali vanta' huwa tali li jostakola l-eżerċizzju mill-kumpanniji residenti tal-grupp tal-libertà tagħhom ta' stabbiliment, billi jiddaswadilhom milli jistabbilixxu kumpanniji sussidjarji fi Stati Membri oħrajn (ara, f'dan is-sens, għal dak li jikkonċerna e'enzjoni ta' grupp li tirrigwarda t-telf sostnut minn kumpanniji sussidjarji li mhumieq residenti, is-sentenza Marks & Spencer, iktar iktar 'il fuq, punti 32 u 33).

133 Kif isostnu r-rikorrenti fil-kawża prinċipali u l-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, il-fatt li kumpannija residenti ma tistax tittrasferixxi eżess ta' l-ACT lil kumpanniji sussidjarji li mhumieq residenti li għandhom iktar allsu t-taxxa fuq il-kumpanniji fir-Renju Unit jikkostitwixxi għalhekk restrizzjoni għal-libertà ta' stabbiliment. La d-deċiżjoni tar-rinviju u lanqas l-osservazzjonijiet tal-Gvern tar-Renju Unit ma jirreferu għal xi oġettiv leġittimu kumpatibbli mat-Trattat li jista' jiġi ustifika tali restrizzjoni.

134 Minn dak kollu li ntqal jirriżulta li l-Artikolu 43 KE jipprekludi miżura nazzjonali li ma tippermettix lil kumpannija residenti tittrasferixxi lill-kumpanniji sussidjarji tagħha li mhumieq residenti l-eżess ta' l-ACT, anki jekk dawn ta' l-aħħar huma obbligati jgħallsu t-taxxa fuq il-kumpanniji fl-Istat Membru kkonċernat.

135 Fl-aħħar nett, ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali jsostnu li, safejn dawn l-aspetti tal-leġiżlazzjoni nazzjonali għandhom b'ala effett li kumpannija *parent* residenti għandha t'allas l-eżess ta' l-ACT, huma jiksru wkoll l-Artikoli 4(1) u 6 tad-Direttiva 90/435.

136 Kif jiġi osservat fil-punti 106 sa 111 ta' din is-sentenza, l-aspetti rilevanti tal-leġiżlazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kawża prinċipali ma jaqgħux ta't l-Artikolu 6 ta' din id-direttiva.

137 Għal dak li jirrigwarda l-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 90/435, bi'ejjed jingħad li, għalkemm din id-dispożizzjoni tobbliga Stat Membru jigarantixxi lil kumpannija *parent* li tir'ievi dividendi minn kumpannija sussidjarja stabbilita fi Stat Membru ie'or li t-taxxa m'allsa mill-kumpannija sussidjarja tagħha barra mill-pajjiż fuq il-profitti mqassma ser titnaqqas kollha mill-ammont dovut mill-kumpannija *parent* b'ala taxxa fuq il-kumpanniji fl-ewwel Stat Membru (ara l-punt 104 ta' din is-sentenza), ma jirriżulta ebda obbligu għal dan l-Istat Membru li jassigura, f'ka' simili, li l-e'enzjoni

mogħtija lil din il-kumpannija *parent* fir-rigward tat-taxxa barranija ma tnaqqasx l-ammont li minnu hija tista' tnaqqas l-porzjon tat-taxxa fuq il-kumpanniji m'allsa bil-quddiem meta jitqassmu dividendi lill-azzjonisti tagħha jew li testendi l-possibbiltà għal din l-istess kumpannija *parent* li tittrasferixxi l-ammont ta' taxxa m'allas bil-quddiem li hija ma tistax tikkumpensa bid-dejn fiskali tagħha lil kumpanniji sussidjarji li mhumieq residenti li huma suwqetti għat-taxxa fuq il-kumpanniji f'dan l-istess Stat.

138 Għaldaqstant, ir-risposta li għandha tingħata għat-tielet domanda hija li l-Artikoli 43 KE u 56 KE ma jipprekludux lewli-lazzjoni ta' Stat Membru li tipprovdi li kull ewenzjoni li minnha tibbenefika kumpannija residenti li tkun irwieviet dividendi ta' oriwini barranija fir-rigward tat-taxxa m'allsa barra mill-pajji? tnaqqas l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji li bih hija tista' tikkumpensa t-taxxa fuq il-kumpanniji m'allsa bil-quddiem.

139 L-Artikolu 43 KE jipprekludi lewli-lazzjoni ta' Stat Membru li tippermetti lil kumpannija residenti tittrasferixxi lil kumpanniji sussidjarji residenti l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji m'allas bil-quddiem li ma jistax jiwi jikkumpensat bit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta minn din l-ewwel kumpannija għas-sena finanzjarja kurrenti jew għal snin finanzjarji prewendenti jew sussegwenti, sabiex dawn il-kumpanniji sussidjarju jkunu jistgħu jikkumpensawh bit-taxxa fuq il-kumpanniji li huma għandhom iwallsu, iwda li ma tippermettix lil kumpannija residenti tittrasferixxi tali ammont lil kumpanniji sussidjarji li mhumieq residenti f'ka? li dawn ikunu taxxabbli f'dan l-Istat Membru fuq il-profitti li jkunu għamlu hemmhekk.

Fuq ir-raba' domanda

140 Permezz tar-raba' domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 43 KE u 56 KE kif ukoll l-Artikoli 4(1) u 6 tad-Direttiva 90/435 jipprekludux lewli-lazzjoni nazzjonali bħal dik in kwistjoni fil-kawwa prinwipali li, filwaqt li tagħti lill-kumpanniji residenti li jirwievu dividendi ta' oriwini barranija l-fakultà li jagħwlu sistema li tippermettilhom jirkupraw l-ACT im'allsa meta jsir tqassim sussegwenti lill-azzjonisti tagħhom, minn na?a, tobbliġa lil dawn il-kumpanniji jwallsu l-ACT u jitolbu l-wlas lura tagħha wara u, min-na?a l-o?ra, ma tipprovdi kreditu ta' taxxa għall-azzjonisti tagħhom, filwaqt li kienu jingħataw tali kreditu li kieku l-kumpanniji residenti kienu wettqu tqassim abba?i ta' dividendi ta' oriwini nazzjonali.

141 Għal dak li jirrigwarda d-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva 90/435, l-applikazzjoni tagħhom għall-problema invokata mill-qorti tar-rinviju tista' tiwi eskluwla mill-ewwel. Minn na?a, kif wle spewifikat fil-punt 137 ta' din is-sentenza, l-Artikolu 4(1) ta' din id-direttiva ma jirregolax il-mod kif jista' jiwi impost obbligu ta' wlas bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji. Billi tipprovdi regoli intiwi sabiex tiwi evitata l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi fuq profitti mqassma lil kumpannija *parent* residenti minn kumpannija sussidjarja li mhijieq residenti, din id-dispo?izzjoni ma tapplikax għas-sitwazzjoni ta' azzjonisti li huma persuni fiwiwi. Min-na?a l-o?ra, għandu jiwi mfakkar li l-ACT ma tikkostitwixxi taxxa minn ras il-għajn fis-sens ta' l-Artikolu 6 ta' l-imsemmija direttiva (ara l-punt 111 ta' din is-sentenza).

142 Għal dak li jirrigwarda d-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-libertajiet ta' moviment, għandu jiwi osservat li, peress illi l-lewli-lazzjoni in kwistjoni tapplika għal tqassim ta' dividendi favur kumpanniji residenti indipendentement mill-ammont ta' ishma tagħhom, hija tista' taqa' kemm ta?t l-Artikolu 43 KE dwar il-libertà ta' stabbiliment kif ukoll ta?t l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital.

143 Meta jittie?du in kunsiderazzjoni w-wirkustanzi prewenti fil-kawwi prinwipali (ara l-punt 37 ta' din is-sentenza), l-ewwel li għandha tiwi ewaminata hija l-lewli-lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kawwa prinwipali fid-dawl ta' l-Artikolu 43 KE.

144 Kif josserva l-Avukat ʔenerali fil-punt 94 tal-konkluʔjonijiet tiegʔu, permezz ta' din id-domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi lill-Qorti tal-ʔustizzja dwar il-legalità tas-sistema FID, introdotta fir-Renju Unit mill-1 ta' Lulju 1994. Din is-sistema tippermetti lil kumpanniji residenti li jirʔievu dividendi ta' oriʔini barranija jiksbu ʔlas lura ta' l-ammont ta' l-eʔʔess ta' l-ACT, jiʔifieri l-ammont ta' l-ACT li ma jistax jiʔi kkumpensat bl-ammont dovut bʔala taxxa fuq il-kumpanniji.

145 Madankollu, gʔandu jiʔi kkonstatat li t-trattament fiskali tal-kumpanniji residenti li jirʔievu dividendi ta' oriʔini barranija u li jagʔʔlu s-sistema FID jibqa', minn ʔewʔ aspetti, inqas vantaʔʔu? minn dak applikat fir-rigward tal-kumpanniji residenti li jirʔievu dividendi ta' oriʔini nazzjonali.

146 L-ewwel nett, gʔal dak li jirrigwarda l-possibbiltà li l-eʔʔess ta' l-ACT jitʔallas lura, jirriʔulta mid-deʔiʔjoni tar-rinviju li, filwaqt li l-ACT gʔandha titʔallas fi ʔmien erbatax-il jum wara t-tliet xhur li matulhom il-kumpannija kkonʔernata tkun ʔallset dividendi lill-azzjonijisti tagʔha, l-eʔʔess ta' l-ACT jista' jitʔallas lura biss malli t-taxxa fuq il-kumpanniji hija dovuta, jiʔifieri disa' xhur wara t-tmiem tas-sena finanzjarja. Skond meta l-kumpannija tkun ʔallset id-dividendi, hija trid tistenna bejn tmien xhur u nofs u sbatax-il xahar u nofs sabiex tikseb il-ʔlas lura ta' l-ACT imʔallsa.

147 Gʔaldaqstant, kif isostnu r-rikorrenti fil-kawʔa prinʔipali, il-kumpanniji residenti li jagʔʔlu tali sistema minʔabba li jkun rʔevew dividendi ta' oriʔini barranija huma esposti gʔal ʔvantaʔʔ finanzjarju li ma jeʔistix fil-ka? ta' kumpanniji residenti li jirʔievu dividendi ta' oriʔini nazzjonali. F'dan l-aʔʔar ka?, meta l-kumpannija residenti li tqassam tkun diʔà ʔallset l-ACT fuq il-profitti mqassma, jingʔata kreditu ta' taxxa lill-kumpannija residenti li bbenefikat mit-tqassim, li jippermetti lil din ta' l-aʔʔar tqassam ammont ugwali ta' dividendi lill-azzjonisti tagʔha mingʔajr ma tiʔi obbligata tʔallas l-ACT.

148 It-tieni nett, l-azzjonist li jibbenefika minn tqassim ta' dividendi minn kumpannija residenti abbaʔi ta' dividendi ta' oriʔini barranija kklassifikati bʔala FID m'gʔandux id-dritt gʔal kreditu ta' taxxa, iʔda huwa kkunsidrat bʔala li jkun irʔieva dʔul intaxxat bir-rata l-iktar baxxa gʔas-sena finanzjarja in kwistjoni. Fin-nuqqas ta' kreditu ta' taxxa, tali azzjonist m'gʔandu dritt gʔal ebda ʔlas lura meta t-taxxa fuq id-dʔul dovuta hija inferjuri gʔat-taxxa bir-rata l-iktar baxxa fuq id-dividend.

149 Kif isostnu r-rikorrenti fil-kawʔa prinʔipali, dan iwassal gʔas-sitwazzjoni li fiha kumpannija li tkun gʔaʔlet is-sistema FID trid iʔʔid l-ammont tat-tqassim tagʔha jekk hija tixtieq tiggarrantixxi lill-azzjonisti tagʔha dʔul ekwivalenti gʔal dak li jirriʔulta minn tqassim ta' dividendi ta' oriʔini nazzjonali.

150 Skond il-Gvern tar-Renju Unit, dawn id-differenzi fi trattament ma fihom ebda restrizzjoni gʔal-libertà ta' stabbiliment.

151 Gʔal dak li jirrigwarda l-obbligu ta' kumpannija, li gʔaʔlet is-sistema FID, li tʔallas l-ACT waqt li tistenna ʔlas lura sussegwenti, dan il-Gvern jirrepeti l-argument tiegʔu li s-sitwazzjoni ta' kumpannija li tirʔievi dividendi ta' oriʔini barranija ma tistax tiʔi mqabbla ma' dik ta' kumpannija li tirʔievi dividendi ta' oriʔini nazzjonali, fis-sens li l-obbligu ta' l-ewwel kumpanniji li tʔallas l-ACT meta jsir tqassim sussegwenti ta' dividendi huwa spjegat mill-fatt li, kuntrarjament gʔat-tieni waʔda, hija tirʔievi dividendi li fuqhom ma tʔallset ebda ACT. Jekk, f'dan il-kuntest differenti, kumpannija li tirʔievi dividendi ta' oriʔini barranija u li tagʔʔel is-sistema FID, tingʔata d-dritt gʔal ʔlas lura ta' l-ACT imʔallsa, dan it-trattament bl-ebda mod ma jista' jikkostitwixxi diskriminazzjoni.

152 Madankollu, kif ʔie osservat fil-punti 87 sa 91 ta' din is-sentenza, peress illi l-profitti mqassma minn kumpannija huma suʔʔetti, fl-Istat fejn tirrisjedi, gʔat-taxxa fuq il-kumpanniji, meta sistema ta' ʔlas bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji li gʔaliha hija suʔʔetta l-kumpannija li tibbenefika minn dividendi tistabbilixxi l-ammont dovut billi tittieʔed in kunsiderazzjoni t-taxxa fuq il-

profitti mqassma m?allsa minn kumpannija residenti li tqassam, i?da mhux dik im?allsa, barra mill-pajji?, minn kumpannija li tqassam u li mhijiex residenti, tali sistema tag?ti lil kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini barranija trattament inqas vanta??u? minn kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali, minkejja li l-ewwel wa?da tinsab f'sitwazzjoni simili g?at-tieni wa?da.

153 ?ertament, g?alkemm is-sitwazzjoni ta' l-ewwel kumpannija titjeb min?abba l-fatt li t-taxxa m?allsa bil-quddiem li ma tistax ti?i kkompensata bl-ammont dovut fir-rigward tat-taxxa fuq il-kumpanniji tista' tit?allas lura, tali kumpannija tibqa' f'sitwazzjoni inqas vanta??u?a minn kumpannija li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali, fis-sens li hija ssoffri minn ?vanta?? finanzjarju.

154 Tali differenza fi trattament, li tirrendi x-xiri ta' ishma f'kumpannija li mhijiex residenti inqas attraenti mill-pussess ta' ishma f'kumpannija residenti, tikkostitwixxi, fin-nuqqas ta' ?ustifikazzjoni o??ettiva, ksur tal-libertà ta' stabbiliment.

155 Kuntrarjament g?al dak li jsostni l-Gvern tar-Renju Unit, l-i?vanta?? finanzjarju li g?alih huma esposti l-kumpanniji li g?a?lu s-sistema FID ma jistax ji?i ??ustifikat minn limitazzjonijiet pratti?i marbuta mal-fatt li, fil-kuntest tat-taxxa dovuta fuq l-imsemmi dividend, it-te?id in kunsiderazzjoni minn Stat Membru tat-taxxi kollha li jkunu ?ew imposti fuq il-profitti mqassma, kemm f'dak l-istess Stat jew barra mill-pajji?, jirrikjedi ?ertu ?mien.

156 Huwa veru li Stat Membru g?andu b?onn ?ertu ?mien sabiex ikun jista' jie?u in kunsiderazzjoni, fid-determinazzjoni ta' l-ammont finalment dovut b?ala taxxa fuq il-kumpanniji, it-taxxi kollha li jkunu di?à ?ew imposti fuq il-profitti mqassma. Madankollu, dan ma jistax ji??ustifika li, fil-ka? ta' dividendi ta' ori?ini nazzjonali, Stat Membru huwa dispot li jie?u in kunsiderazzjoni, sabiex jistabbilixxi l-ammont dovut b?ala ACT fir-rigward ta' kumpannija li tqassam dividendi, il-porzjon ta' l-ACT im?allas mill-kumpannija residenti li minnha l-imsemmija kumpannija li tqassam ir?eviet hija stess dividendi – fi ?mien meta l-ammont li g?andu finalment jit?allas minn din il-kumpannija residenti l-o?ra b?ala taxxa fuq il-kumpanniji lanqas ma seta' ji?i stabbilit – filwaqt li, fil-ka? ta' dividendi ta' ori?ini barranija, dan l-Istat jistabbilixxi l-ammont dovut b?ala ACT ming?ajr ebda possibilità g?all-kumpannija residenti li tqassam dividendi lill-azzjonisti tag?ha li tnaqqas mill-imsemmi ammont it-taxxa imposta fuq il-profitti li tqassmu lilha minn kumpannija li mhijiex residenti.

157 Jekk, g?al ra?unijiet pratti?i, it-te?id in kunsiderazzjoni tat-taxxa m?allsa fuq il-profitti mqassma jista' ji?i assigurat fil-kuntest ta' sistema ta' ?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji biss g?al dak li jikkon?erna d-dividendi ta' ori?ini nazzjonali, l-Istat Membru kkon?ernat ikun obligat ibiddel parti mis-sistema tieg?u ta' tassazzjoni tal-kumpanniji residenti sabiex jelimina din l-inugwaljanza fi trattament.

158 G?al dak li jirrigwarda l-fatt li s-sistema FID ma tipprovdix kreditu ta' taxxa g?all-azzjonist, il-Gvern tar-Renju Unit isostni li tali kreditu ta' taxxa jing?ata lill-azzjonist li jibbenefika minn tqassim biss meta te?isti tassazzjoni doppja ekonomika tal-profitti mqassma li g?andha ti?i evitata jew imnaqqsa. Dan ma japplikax g?as-sistema FID inkwantu, minn na?a, ma t?allset ebda ACT fuq id-dividendi ta' ori?ini barranija u, min-na?a l-o?ra, l-ACT, li l-kumpannija li tibbenefika mill-imsemmija dividendi g?andha t?allas fir-rigward ta' tqassim lill-azzjonisti tag?ha, sussegwentement tit?allas lura.

159 Madankollu, dan l-argument jibba?a ru?u fuq l-istess premessa ?baljata li hemm riskju ta' tassazzjoni doppja ekonomika biss fil-ka? ta' dividendi li jori?inaw minn kumpannija residenti su??etta g?all-obbligu li t?allas l-ACT fuq it-tqassim tag?ha ta' dividendi, filwaqt li, fir-realtà, dan ir-riskju je?isti wkoll fil-ka? ta' dividendi m?allsa minn kumpannija li mhijiex residenti, fejn il-profitti huma su??etti wkoll, fl-Istat fejn tirrisjedi, g?at-taxxa fuq il-kumpanniji, skond ir-rata u r-regoli li

japplikaw hemmhekk.

160 Għall-istess raġuni, il-Gvern tar-Renju Unit ma jistax jikkontesta n-natura inqas vantaġġ u? a tat-trattament fiskali ta' dividendi li tir?ievi kumpannija li mhijiex residenti billi jsostni li tali kumpannija, peress illi mhijiex su?ġetta għall-obbligu li tallas l-ACT, tista' tallas dividendi iktar għoljin lill-azzjonisti tagħha.

161 Għandu ji?i respint ukoll l-argument li d-differenzi fi trattament li għalihom huwa espost it-tqassim ta' dividendi ta' ori?ini barranija fil-kuntest tas-sistema FID ma jikkostitwixxux restrizzjoni għal-libertà ta' stabbiliment inkwantu din is-sistema mhijiex obligatorja.

162 Kif josservaw ir-rikorrenti fil-kawża prin?ipali, il-fatt li sistema nazzjonali li hija restrittiva fir-rigward tal-libertajiet ta' moviment mhijiex obligatorja ma jfissirx li hija mhijiex inkompatibbli mad-dritt Komunitarju.

163 Fl-a??ar nett, għal dak li jirrigwarda l-argument tal-Gvern tar-Renju Unit li r-restrizzjonijiet in kwistjoni huma ??ustifikati min-ne?essità li tin?amm il-koerenza tas-sistema fiskali tar-Renju Unit, għandu ji?i kkonstatat li dan l-argument jirreferi biss għall-istess argument li di?à ?ie mi??ud fl-e?ami tat-tieni domanda (ara l-punt 93 ta'din is-sentenza).

164 Minn dak kollu li ntqal jirri?ulta li l-Artikolu 43 KE jipprekludi l-karatteristi?i tas-sistema FID invokati mill-qorti tar-rinviju fir-raba' domanda tagħha.

165 Peress illi, skond il-qorti tar-rinviju, din id-domanda tikkoncerna wkoll il-ka? ta' kumpanniji stabbiliti f'pajji?i terzi u li, għaldaqstant, ma jaqgħux ta?t l-Artikolu 43 KE dwar il-libertà ta' stabbiliment, kif ukoll min?abba r-ra?uni mogħtija fil-punt 38 ta' din is-sentenza, tqum il-kwistjoni dwar jekk mi?uri nazzjonali b?al dawk in kwistjoni fil-kawża prin?ipali jmorrux ukoll kontra l-Artikolu 56 KE dwar il-moviment liberu tal-kapital.

166 F'dan ir-rigward, għandu ji?i osservat li d-differenza fi trattament li għaliha huma su?ġetti d-dividendi ta' ori?ini barranija meta tir?evihom kumpannija residenti li għa?let is-sistema FID (ara l-punti 145 sa 149 ta' din is-sentenza) għandha b?ala effett li tiddiswadi tali kumpannija milli tinvesti l-kapital tagħha f'kumpannija stabbilita fi Stat Membru ie?or u to?loq ukoll effett restrittiv fir-rigward tal-kumpanniji stabbiliti fi Stati Membri o?rajn f'dak illi hija tikkostitwixxi fil-konfront tagħhom ostaklu għall-?bir ta' kapital fir-Renju Unit.

167 Sabiex tali differenza fi trattament tkun kompatibbli mad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-kapital, hija trid tikkon?erna sitwazzjonijiet li mhumix o??ettivament simili jew trid tkun i??ustifikata minn ra?uni imperattiva ta' interess pubbliku.

168 Peress illi l-Gvern tar-Renju Unit jirreferi, f'dan il-kuntest, għall-istess osservazzjonijiet b?al dawk invokati fir-rigward ta' l-anali?i ta' l-Artikolu 43 KE, huwa bi??ejjed li ji?i osservat li, għar-ra?unijiet mogħtija fil-punti 150 sa 163 ta' din is-sentenza, tali differenza fi trattament tikkon?erna sitwazzjonijiet li huma o??ettivament simili u tikkostitwixxi restrizzjoni għall-movimenti tal-kapital li fir-rigward tagħha ma ngħatat ebda ?ustifikazzjoni.

169 L-uniku argument invokat spe?ifikament minn dan il-Gvern fir-rigward tal-moviment liberu tal-kapital huwa bba?at fuq il-fatt li, f'sitwazzjoni li tinvolvi kumpanniji li jqassmu stabbiliti f'pajji?i terzi, il-verifika tat-taxxa m?allsa minn dawn il-kumpanniji fl-Istat fejn jirrisjedu tista' tirri?ulta iktar diffi?li milli f'kuntest purament Komunitarju.

170 Huwa veru li, min?abba l-livell ta' integrazzjoni legali li je?isti bejn l-Istati Membri ta' l-Unjoni, b'mod partikolari min?abba l-pre?enza ta' mi?uri le?i?lattiv Komunitarji inti?i għall-kooperazzjoni

bejn l-awtoritajiet fiskali nazzjonali, b'ad-Direttiva tal-Kunsill 77/799/KEE, tad-19 ta' Di'embru 1977, dwar g'ajjnuna re'iproka mill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati Membri fil-qasam tat-tassazzjoni diretta (?U L 336, p. 15), it-tassazzjoni minn Stat Membru ta' attivitajiet ekonomi?i li g'andhom aspetti transkonfinali li jitwettqu ?ewwa l-Komunità mhijiex dejjem simili g'al dik ta' attivitajiet ekonomi?i li jirrigwardaw relazzjonijiet bejn l-Istati Membri u l-pajji?i terzi.

171 Barra minn hekk, kif enfasizza l-Avukat ?enerali fil-punt 121 tal-konkluzjonijiet tieg?u, ma jistax ji?i esklu? li Stat Membru jirnexxilu juri li restrizzjoni tal-movimenti tal-kapital lejn jew minn pajji?i terzi hija ??ustifikata minn ra?uni spe?ifika f'irkustanzi fejn din ir-ra?uni ma tikkostitwixxix ?ustifikazzjoni valida g'al restrizzjoni ta' movimenti tal-kapital bejn l-Istat Membri.

172 Madankollu, g'al dak li jirrigwarda l-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni, il-Gvern tar-Renju Unit invoka d-diffikultajiet marbuta mal-verifika tat-taxxa m'allsa barra mill-pajji? biss sabiex jispjega ?-?mien bejn il-?las ta' l-ACT u dak tal-?las lura tag?ha. Kif ?ie osservat fil-punt 156 ta' din is-sentenza, tali element ma jistax ji??ustifika le?i?lazzjoni li bl-ebda mod ma tippermetti lil kumpannija residenti, li tibbenefika minn tqassim ta' dividendi ta' ori?ini barranija, tnaqqas mill-ammont dovut b?ala ?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji, it-taxxa imposta fuq il-profitti mqassma barra mill-pajji?, filwaqt li, g'al dividendi ta' ori?ini nazzjonali, l-imsemmi ammont huwa mnaqqas awtomatikament mit-taxxa m'allsa, anki jekk bil-quddiem, mill-kumpannija residenti li tqassam.

173 G'aldaqstant, ir-risposta li g'andha ting?ata g'ar-raba' domanda hija li l-Artikoli 43 KE u 56 KE jipprekludu le?i?lazzjoni ta' Stat Membru li, filwaqt li te?enta mill-?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji l-kumpanniji residenti li jqassmu lill-azzjonisti tag?hom dividendi li jori?inaw minn dividendi ta' ori?ini nazzjonali li jkunu r?evew, tag?ti lill-kumpanniji residenti li jqassmu lill-azzjonisti tag?hom dividendi li jori?inaw minn dividendi ta' ori?ini barranija li jkunu r?evew il-possibbiltà li jag??lu sistema li tippermettilhom jirkupraw it-taxxa fuq il-kumpanniji m'allsa bil-quddiem, i?da, minn na?a, tobbliga lil dawn il-kumpanniji j?allsu l-imsemmija taxxa bil-quddiem u jitolbu l-?las lura sussegwentement u, min-na?a l-o?ra, ma tipprovdux kreditu ta' taxxa g'all-azzjonisti tag?hom, filwaqt li kienu jir?ievu tali kreditu li kieku twettaq tqassim minn kumpannija residenti abba?i ta' dividendi ta' ori?ini nazzjonali.

Fuq il-?ames domanda

174 Permezz tal-?ames domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk, meta jittie?ed in kunsiderazzjoni l-fatt li l-mi?uri nazzjonali kkon?ernati mill-ewwel u t-tieni domanda ?ew adottati qabel il-31 ta' Di'embru 1993, il-mi?uri li huma s-su??ett tar-raba' domanda, li ?ew adottati wara din id-data i?da li jemendaw l-imsemmija mi?uri nazzjonali, safejn huma jikkostitwixxu wkoll restrizzjonijiet g'all-movimenti tal-kapital ipprojbti b?ala regola mill-Artikolu 56 KE, humiex awtorizzati b?ala restrizzjonijiet li kienu je?istu fil-31 ta' Di'embru 1993 fis-sens ta' l-Artikolu 57(1) KE.

175 Skond din l-a??ar dispo?izzjoni, l-Artikolu 56 KE huwa stipulat bla ?sara g'all-applikazzjoni, fil-pajji?i terzi, tar-restrizzjonijiet li kienu je?istu fil-31 ta' Di'embru 1993 skond id-dritt nazzjonali jew id-dritt Komunitarju g'al dak li jikkon?erna l-movimenti tal-kapital lejn jew minn pajji?i terzi meta jinvolvu investimenti diretti, inklu?i l-investimenti fil-proprietà, stabbiliment, il-provvista ta' servizzi finanzjarji jew id-d?ul ta' titoli fis-swieq tal-kapital.

176 G'aldaqstant, g'andu ji?i stabbilit jekk il-mi?uri nazzjonali msemmija fir-raba' domanda jaqawx ta?t l-Artikolu 57(1) KE b?ala restrizzjonijiet g'all-movimenti tal-kapital li jinvolvu investimenti diretti, l-istabbiliment, il-provvista ta' servizzi finanzjarji jew id-d?ul ta' titoli fis-swieq tal-kapital.

177 Għal dak li jirrigwarda, b'mod iktar partikolari, il-kunġett ta' "investimenti diretti", għandu jiġi kkonstatat li dan ma jingħatax definizzjoni fit-Trattat.

178 Madankollu, fid-dritt Komunitarju, dan il-kunġett kien is-suġġett ta' definizzjoni fin-nomenklatura tal-movimenti tal-kapital inkluża fl-Anness I tad-Direttiva tal-Kunsill 88/361/KEE, ta' l-24 ta' Ġunju 1988, għall-implementazzjoni ta' l-Artikolu 67 tat-Trattat [artikolu abrogat permezz tat-Trattat ta' Amsterdam] (ĠU L 178, p. 5), li jinkludi tlettax-il kategorija ta' movimenti tal-kapital.

179 Skond l-urisprudenza kostanti, safejn l-Artikolu 56 tat-Trattat irriproduċa, essenzjalment, il-kontenut ta' l-Artikolu 1 tad-Direttiva 88/361 u anki jekk din qiegħdet adottata abbażi ta' l-Artikoli 69 u 70(1) tat-Trattat KEE (l-Artikoli 67 sa 73 tat-Trattat KEE kienu qiegħd sostitwiti mill-Artikoli 73 B sa 73 G tat-Trattat KE, li imbagħad saru l-Artikoli 56 KE sa 60 KE), din in-nomenklatura għandha l-valur indikattiv li kellha qabel ma daġlu fis-sewwa sabiex tiddefinixxi l-kunġett ta' movimenti tal-kapital, iċċa, konformement ma' l-introduzzjoni tagħha, il-lista li hija tinkludi mhijiex eżerċjanti (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-16 ta' Marzu 1999, Trummer u Mayer, C-222/97, qiegħda p. l-1661, punt 21, u tat-23 ta' Frar 2006, Van Hilten-van der Heijden, C-513/03, qiegħda p. l-1957, punt 39).

180 Tali valur indikattiv għandu jingħata lil din in-nomenklatura fil-kuntest ta' l-interpretazzjoni tal-kunġett ta' investimenti diretti. L-ewwel taqsimha ta' l-imsemmija nomenklatura, intitolata "Investimenti diretti", tinkludi l-istabbiliment u l-estensjoni ta' fergħat jew impriji qiegħda li jappartjenu esklużivament lill-persuna li tipprovdi l-kapital u x-xiri ta' impriji eżistenti s'ha, i?amma ta' ishma f'impriji qiegħda jew eżistenti sabiex jin?olqu jew jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul, is-self għal qmien twil sabiex jin?olqu jew jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul kif ukoll l-investment mill-qiegħda ta' profitti sabiex jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul.

181 Kif jirriġulta minn din il-lista u min-noti ta' spjegazzjoni relatati, il-kunġett ta' investimenti diretti jirrigwarda l-investimenti ta' kull natura li jwettqu persuni fi?i?i jew quridi?i u li jservu sabiex jin?olqu u jin?ammu relazzjonijiet fit-tul u diretti bejn il-persuna li tipprovdi l-kapital u l-imprija li lilhom jingħata tali kapital sabiex te?er?ita attività ekonomika.

182 Għal dak li jirrigwarda l-ishma f'impriji qiegħda jew eżistenti, kif jikkonfermaw in-noti ta' spejegazzjoni, l-oġġettiv li jin?olqu jew li jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul jippresupponi li l-ishma li għandu l-azzjonist jagħtu, jew skond id-dispożizzjonijiet tal-leġiżlazzjoni nazzjonali dwar il-kumpanniji b'responsabbiltà limitata jew mod ie?or, il-possibbiltà li jipparte?ipa effettivament fit-tmexxija ta' din il-kumpannija jew fil-kontroll tagħha.

183 Kuntrarjament għal dak li jsostnu r-rikorrenti fil-kawża prin?ipali, ir-restrizzjonijiet għall-movimenti tal-kapital li jinvolvu l-investimenti diretti jew l-istabbiliment fis-sens ta' l-Artikolu 57(1) KE jkopru mhux biss il-mi?uri nazzjonali li, fl-applikazzjoni tagħhom għall-moviment tal-kapital lejn jew minn pajji?i terzi, jillimitaw l-investimenti jew l-istabbiliment, i?da wkoll dawk li jillimitaw il-qiegħda lasijiet ta' dividendi li jirriġultaw minnhom.

184 Jirriġulta mill-urisprudenza li kull trattament inqas vantaġġu ta' dividendi ta- ori?ini barranija meta mqabbla ma' dawk ta' ori?ini nazzjonali għandu jiġi kkunsidrat b?ala restrizzjoni għall-moviment liberu tal-kapital safejn huwa jista' jrendi inqas attraenti x-xiri ta' ishma f'kumpanniji stabbiliti fi Stati Membri o?rajn (sentenzi qiegħditi iktar 'il fuq Verkooijen, punt 35, Lenz, punt 21, u Manninen, punt 23).

185 Minn dan jirriġulta li restrizzjoni għall-movimenti tal-kapital, b?al trattament fiskali inqas vantaġġu ta' dividendi ta' ori?ini barranija, taqa' ta?t l-Artikolu 57(1) KE safejn hija tirrigwarda ishma akkwistati sabiex jin?olqu jew jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul u diretti bejn l-azzjonist u l-kumpanniji kkon?ernata u li jippermettu lill-azzjonist jipparte?ipa effettivament fit-tmexxija ta' din il-

kumpannija jew fil-kontroll tagħha.

186 Jekk dan mhuwiex il-ka?, restrizzjoni għall-movimenti tal-kapital ipprojbita mill-Artikolu 56 KE lanqas ma tista' tiġi applikata fir-relazzjonijiet mal-pajjiġi terzi.

187 Min-na?a l-o?ra, jirri?ulta mill-Artikolu 57(1) KE li Stat Membru jista' japplika, fir-relazzjonijiet tiegħu mal-pajjiġi terzi, ir-restrizzjonijiet għall-movimenti tal-kapital li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni, anki jekk huma jmorru kontra l-prin?ipju tal-moviment liberu tal-kapital stabbilit fl-Artikolu 56 KE, bil-kundizzjoni li kienu je?istitu di?à fil-31 ta' Di?embru 1993.

188 Skond il-Gvern tar-Renju Unit, jekk il-Qorti tal-?ustizzja kellha tikkunsidra li l-Artikolu 56 KE jipprekludi l-le?i?lazzjoni nazzjonali in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali fil-qasam ta' tassazzjoni ta' dividendi ta' ori?ini barranija, dan kieku japplika mhux biss għall-mi?uri koperti mill-ewwel sat-tielet domandi preliminari, adottati qabel il-31 ta' Di?embru 1993, i?da wkoll għas-sistema FID, li da?let fis-se?? fl-1 ta' Lulju 1994, safejn, meta titqabbel mal-mi?uri e?istenti, din is-sistema ma introdu?iet restrizzjonijiet ?odda i?da, għall-kuntrarju, illimitat ru?ha li tnaqqas ?erti effetti restrittivi tal-le?i?lazzjoni e?istenti.

189 Fl-ewwel lok, għandu ji?i kkjarifikat il-kun?ett ta' "restrizzjonijiet e?istenti" fil-31 ta' Di?embru 1993 fis-sens ta' l-Artikolu 57(1) KE.

190 Kif issu??eriew ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, il-Gvern tar-Renju Unit u l-Kumissjoni, għandha ssir referenza għas-sentenza ta' l-1 ta' ?unju 1999, Konle (C-302/97, ?abra p. l-3099), fejn il-Qorti tal-?ustizzja kellha tagħti interpretazzjoni tal-kun?ett ta' "le?i?lazzjoni e?istenti" li jinsab f'dispożizzjoni li tidderoga mill-Att li jikkon?erna l-kundizzjonijiet ta' l-Ade?joni tar-Repubblika ta' l-Awstrija, ir-Repubblika tal-Finlandja u r-Renju ta' l-I?vezja u l-a??ustamenti għat-Trattati li fuqhom hija stabbilita l-Unjoni Ewropea (?U 1994, C-241, p. 21, u ?U 1995, L 1, p. 1), li tippermetti lir-Repubblika ta' l-Awstrija ??omm fis-se?? b'mod temporanju l-le?i?lazzjoni e?istenti tagħha li tirrigwarda residenzi sekondarji.

191 Filwaqt li huwa l-kompitu, b?ala regola, tal-qorti nazzjonali li tiddetermina l-kontenut tal-le?i?lazzjoni e?istenti f'data stabbilita minn att Komunitarju, il-Qorti tal-?ustizzja spjegat, f'din is-sentenza, li huwa l-kompitu ta' dik il-Qorti li tipprovdi l-elementi ta' interpretazzjoni tal-kun?ett Komunitarju li jikkostitwixxi l-ba?i għall-applikazzjoni ta' sistema derogatorja Komunitarja għall-le?i?lazzjoni nazzjonali "e?istenti" f'data spe?ifika (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Konle, i??itata iktar 'il fuq, punt 27).

192 Kif tosserva l-Qorti tal-?ustizzja f'din l-istess sentenza, kull mi?ura nazzjonali adottata wara data hekk iffissata mhijiex, abba?i ta' dan il-fatt wa?du, awtomatikament esklu?a mis-sistema derogatorja stabbilita mill-att Komunitarju in kwistjoni. Dispożizzjoni li hija, fis-sustanza, identika għal-le?i?lazzjoni pre?edenti jew li hija limitata għat-tnaqqis jew it-tne??ija ta' ostaklu fl-e?erizzju ta' drittijiet u libertajiet Komunitarji li jinsabu fil-le?i?lazzjoni pre?edenti tibbenefika mid-deroga. Min-na?a l-o?ra, le?i?lazzjoni li hija bba?ata fuq lo?ika differenti minn dik tad-dritt pre?edenti u tistabbilixxi pro?eduri ?odda ma tistax ti?i mqabbla mal-le?i?lazzjoni e?istenti fid-data stabbilita mill-att Komunitarju in kwistjoni (ara s-sentenza Konle, i??itata iktar 'il fuq, punti 52 u 53).

193 Fit-tieni lok, għal dak li jirrigwarda r-relazzjoni bejn is-sistema FID u l-le?i?lazzjoni nazzjonali e?istenti fil-qasam ta' tassazzjoni ta' dividendi ta' ori?ini barranija, kif deskritta mill-qorti tar-rinviju, jidher li din is-sistema għandha b?ala għan li tillimita l-effetti restrittivi li jirri?ultaw mil-le?i?lazzjoni e?istenti għal kumpanniji residenti li jir?ievu dividendi ta' ori?ini barranija, b'mod partikolari billi toffri lill-imsemmija kumpanniji l-possibbiltà li jiksbu ?las lura ta' l-e??ess ta' l-ACT meta jqassmu dividendi lill-azzjonisti tagħhom.

194 Madankollu, huwa l-kompitu tal-qorti nazzjonali li tiddetermina jekk il-fatt li, kif jenfasizzaw ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, l-azzjonisti li jibbenefikaw minn tqassim ta' dividendi kkwalifikat b?ala FID ma jing?atawx kreditu ta' taxxa, g?andux ji?i kkunsidrat b?ala restrizzjoni ?dida. Filwaqt li huwa veru li, fis-sistema fiskali nazzjonali li minnha tiffurma parti s-sistema FID, l-g?oti ta' kreditu ta' taxxa lill-azzjonist li jibbenefika minn tqassim jikkorrispondu g?all-?las mill-kumpannija li tqassam ta' l-ACT fuq dan it-tqassim, ma jistax ji?i dedott mid-deskrizzjoni tal-le?i?lazzjoni fiskali nazzjonali mog?tija fid-de?i?joni tar-rinviju li l-fatt li kumpannija li g?a?let is-sistema FID g?andha dritt g?all-?las lura ta' l-e??ess ta' l-ACT ji??ustifika, fil-lo?ika tal-le?i?lazzjoni li kienet te?isti fil-31 ta' Di?embru 1993, li l-azzjonijisti tag?ha ma jing?atawx kreditu ta' taxxa.

195 Fi kwalunkwe ka?, kuntrarjament g?al dak li jsostni l-Gvern tar-Renju Unit, is-sistema FID ma tistax ti?i kkwalifikata b?ala restrizzjoni e?istenti fid-dawl biss tal-fatt li, min?abba n-natura fakultattiva tag?ha, il-kumpanniji kkon?ernati dejjem g?andhom il-possibilità li jag??u s-sistema adottata pre?edentement, bl-effetti restrittivi li jirri?ultaw minnha. Kif ?ie osservat fil-punt 162 ta' din is-sentenza, sistema li tirrestrin?i l-libertajiet ta' moviment tibqa' madankollu inkompatibbli mad-dritt Komunitarju, anki jekk l-applikazzjoni tag?ha hija fakultattiva.

196 G?aldaqstant, ir-risposta li g?andha ting?ata lill-?ames domanda hija li l-Artikolu 57(1) KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li, meta, qabel il-31 ta' Di?embru 1993, Stat Membru jkun adotta le?i?lazzjoni li fiha restrizzjonijiet g?all-movimenti tal-kapital lejn jew minn pajji?i terzi pprojbiti mill-Artikolu 56 KE u, wara din id-data, jadotta mi?uri li, filwaqt li jikkostitwixxu wkoll restrizzjoni g?all-imsemmija movimenti, huma, fis-sustanza, identi?i g?al-le?i?lazzjoni pre?edenti jew jillimitaw ru?hom g?all-fatt li jnaqqsu jew ine??u ostaklu g?all-e?er?izzju ta' drittijiet u libertajiet Komunitarji stabbiliti fil-le?i?lazzjoni pre?edenti, l-Artikolu 56 KE ma jipprekludix l-applikazzjoni ta' dawn l-a??ar mi?uri fir-rigward tal-pajji?i terzi meta huma japplikaw g?al movimenti tal-kapital li jinvolvu investimenti diretti, inklu?i l-investimenti fil-proprietà, l-istabbiliment, il-provvista ta' servizzi finanzjarji jew id-d?ul ta' titoli fis-swieq tal-kapital. F'dan ir-rigward, l-ishma f'kumpannija li ma ji?ux akkwistati bl-g?an li jin?olqu jew jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul u diretti bejn l-azzjonist u din il-kumpannija u li ma jippermettux lill-azzjonist jipparte?ipa effettivament fit-tmexxija ta' din il-kumpannija jew fil-kontroll tag?ha, ma jistg?ux ji?u kkunsidrati b?ala investimenti diretti.

Fuq domandi sitta sa disg?a

197 Permezz domandi preliminari sitta sa disg?a tag?ha, li g?andhom ji?u kkunsidrati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk, f'ka? li l-mi?uri nazzjonali li g?alihom jirreferu d-domandi pre?edenti huma inkompatibbli mad-dritt Komunitarju, ir-rikorsi b?al dawk imressqa mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali sabiex jinsab rimedju g?al tali inkompatibilità g?andhomx ji?u kkwalifikati b?ala rikorsi g?all-?las lura ta' ammonti mi?bura indebitament jew b?ala vanta??i irrifjutati indebitament jew, min-na?a l-o?ra, b?ala rikorsi g?al kumpens g?al dannu sostnut. F'dan l-a??ar ka?, hija tistaqsi lilha nfisha jekk g?andhomx ji?u sodisfatti l-kundizzjonijiet imsemmija fis-sentenza Brasserie du Pêcheur u Factortame, i??itata iktar 'il fuq, u jekk, f'dan ir-rigward, g?andhiex tittie?ed in kunsiderazzjoni l-forma li g?andhom ikollhom ir-rikorsi mressqa skond id-dritt nazzjonali.

198 G?al dak li jirrigwarda l-kundizzjonijiet li jstipulaw li Stat Membru huwa obligat jag?ti kumpens g?ad-danni kkaw?ati lill-individwi min?abba ksur tad-dritt Komunitarju, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk il-Qorti tal-?ustizzja tistax tag?ti linji gwida dwar ir-rekwi?it ta' vjolazzjoni gravi bi??ejjed ta' l-imsemmi dritt kif ukoll dwar ir-rekwi?it ta' rabta ta' kaw?alità bejn il-vjolazzjoni ta' l-obbligu impost fuq l-Istat Membru u d-dannu sostnut mill-persuni kkon?ernati.

199 Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali jsostnu li r-rikorsi kollha deskritti fis-sitt domanda jaqg?u ta?t il-kategorija ta' rikorsi g?al ?las lura, kemm g?aliex dawn ir-rikorsi huma inti?i g?all-?las lura ta' l-

e??ess tat-taxxa mi?bur indebitament jew tat-telf li jirri?ulta mill-ipprivar ta' l-u?u ta' ammonti li huma s-su??ett ta' ?las prematur ta' taxxa u kemm g?aliex huma inti?i g?all-g?oti ta' e?enzjonijiet fiskali jew il-?las lura ta' l-ammont li bih il-kumpanniji residenti kkon?ernati kellhom i?idu d-dividendi kkwalifikati b?ala FID sabiex jikkumpensaw it-telf tal-kreditu ta' taxxa fir-rigward ta' l-azzjonisti tag?hom. Li kieku d-dritt Komunitarju kellu jippermetti li d-dritt nazzjonali jipprovdi biss rikors g?al danni, dan ir-rikors ikun, fi kwalunkwe ka?, tip differenti ta' rikors minn dak li g?alih tirreferi s-sentenza *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq.

200 Min-na?a l-o?ra, il-Gvern tar-Renju Unit isostni li kull wie?ed mir-rimedji mitluba mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali jikkostitwixxi talba g?al danni su??etta g?all-kundizzjonijiet tas-sentenza *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq. Il-mod li bih jitressqu r-rikorsi skond id-dritt nazzjonali m'g?andux rilevanza fuq il-mod kif ji?u kklassifikati fid-dritt Komunitarju.

201 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i osservat li mhuwixx il-kompitu tal-Qorti tal-?ustizzja li tag?ti klassifikazzjoni ?uridika tar-rikorsi mressqa mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali quddiem il-qorti tar-rinviju. F'dan il-ka?, huwa l-kompitu ta' dawn ta' l-a??ar li jispe?ifikaw in-natura u l-ba?i tar-rikors tag?hom (talba g?al ?las lura jew talba g?al kumpens g?al dannu), ta?t il-kontroll tal-qorti tar-rinviju (ara s-sentenza *Metallgesellschaft et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 81).

202 Il-fatt jibqa' li, skond ?urisprudenza stabbilita, id-dritt li jing?ata ?las lura ta' taxxi mi?bura fi Stat Membru bi ksur tar-regoli tad-dritt Komunitarju huwa l-konsegwenza u aspekk supplementari tad-drittijiet mog?tija lill-individwi mid-dispo?izzjonijiet Komunitarji kif ?ew interpretati mill-Qorti tal-?ustizzja (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-9 ta' Novembru 1983, *San Giorgio*, 199/82, ?abra p. 3595, punt 12, u *Metallgesellschaft et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 84). L-Istat Membru huwa g?alhekk obligat, b?ala regola, i?allas lura t-taxxi mi?bura bi ksur tad-dritt Komunitarju (sentenzi ta' l-14 ta' Jannar 1997, *Comateb et*, C-192/95 sa C-218/95, ?abra p. l-165, punt 20, u *Metallgesellschaft et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 84).

203 Fin-nuqqas ta' le?i?lazzjoni Komunitarja fil-qasam ta' ?las lura ta' taxxi nazzjonali indebitament mi?bura, hija s-sistema legali nazzjonali ta' kull wie?ed mill-Istati Membri li g?andha tag?el il-qراطي kompetenti u tirregola l-modalitajiet pro?edurali ta' rikorsi ?udizzjarji inti?i sabiex jassiguraw il-?arsien tad-drittijiet li g?andhom l-individwi bis-sa??a tad-dritt Komunitarju, bil-kundizzjoni, minn na?a, li dawn il-modalitajiet ma jkunux inqas favorevoli minn dawk li jikkon?ernaw rikorsi simili ta' natura domestika (prin?ipju ta' ekwivalenza) u, min-na?a l-o?ra, li ma jrendux, fil-prattika, l-e?er?izzju tad-drittijiet mog?tija mis-sistema legali Komunitarja impossibbli jew e??essivament diffi?li (prin?ipju ta' effettività) (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-16 ta' Di?embru 1976, *Rewe*, 33/76, ?abra p. 1989, punt 5, u *Comet*, 45/76, ?abra p. 2043, punti 13 u 16, kif ukoll, iktar re?entement, is-sentenzi tal-15 ta' Settembru 1998, *Edis*, C-231/96, ?abra p. l-4951, punti 19 u 34; tad-9 ta' Frar 1999, *Dilexport*, C-343/96, ?abra p. l-579, punt 25, u *Metallgesellschaft et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 85).

204 Barra minn hekk, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet, fil-punt 96 tas-sentenza tag?ha *Metallgesellschaft et*, i??itata iktar 'il fuq, li meta kumpannija residenti jew kumpannija *parent* ikunu ssostni telf finanzjarju favur l-awtoritajiet ta' Stat Membru wara l-?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji, li g?aliha kienet su??etta l-kumpannija residenti fir-rigward tad-dividendi m?allsa lill-kumpannija *parent* tag?ha li mhijiex residenti i?da li ma kinitx tigi imposta fuq kumpannija residenti li tkun ?allset dividendi lil kumpannija *parent* li tirrisjedi wkoll f'dan l-Istat Membru, id-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu jirrikjedu li l-kumpanniji residenti u l-kumpanniji *parent* tag?hom li mhumixx residenti jibbenefikaw minn rimedju legali effettiv sabiex jiksbu l-?las lura ta' jew il-kumpens g?al dan it-telf.

205 Jirri?ulta minn din il-?urisprudenza li, meta Stat Membru ji?bor taxxi bi ksur tar-regoli tad-dritt Komunitarju, l-individwi g?andhom id-dritt g?all-?las lura mhux biss tat-taxxa indebitament

mi?bura, i?da wkoll ta' l-ammonti m?allsa lil dan l-Istat jew mi?muma minnu b'relazzjoni diretta ma' din it-taxxa. Kif il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet fil-punti 87 u 88 tas-sentenza *Metallgesellschaft et*, i??itata iktar 'il fuq, dan jinkludi wkoll it-telf ikkostitwit mill-indisponibbiltà ta' ammonti ta' flus wara l-?bir prematur tat-taxxa.

206 Safejn ir-regoli tad-dritt nazzjonali dwar l-e?enzjonijiet ikunu pprekludew li taxxa, b?all-ACT, mi?bura bi ksur tad-dritt Komunitarju ti?i rkuprata mill-persuna taxxabbli li ?allsitha, din ta' l-a??ar g?andha d-dritt tikseb il-?las lura ta' din it-taxxa.

207 Madankollu, kuntrarjament g?al dak li jsostnu r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, la l-e?enzjonijiet li tkun irrinunzjat g?alhom il-persuna taxxabbli sabiex tkun tista' tikkumpensa t-taxxa kollha ille?itament mi?bura, b?all-ACT, bl-ammont dovut b?ala taxxa o?ra, u langas id-dannu li jkunu sostnew il-kumpanniji residenti li g?a?lu s-sistema FID min?abba l-fatt li huma kellhom i?idu l-ammont tad-dividendi tag?hom sabiex jikkumpensaw g?at-telf tal-kreditu ta' taxxa fir-rigward ta' l-azzjonisti tag?hom ma jistg?u ji?u kkumpensati abba?i tad-dritt Komunitarju permezz ta' azzjoni inti?a g?all-?las lura tat-taxxa indebitament mi?bura jew ta' ammonti m?allsa lill-Istat Membru kkon?ernat jew mi?muma minnu b'relazzjoni diretta ma' din it-taxxa. Tali rinunzji g?al e?enzjonijiet jew ?idiet fl-ammont ta' dividendi huma bba?ati fuq de?i?jonijiet me?uda minn dawn il-kumpanniji u ma jikkostitwixxux konsegwenza inevitabbli tar-rifjut tar-Renju Unit li jag?ti lill-imsemmija azzjonisti trattament ugwali g?al dak li jing?ata lill-azzjonisti li jibbenefikaw minn tqassim ibba?at fuq dividendi ta' ori?ini nazzjonali.

208 F'dawn i?-?irkustanzi, huwa l-kompitu tal-qorti nazzjonali li tiddetermina jekk ir-rinunzji g?al e?enzjonijiet jew i?-?idied ta' ammont ta' dividendi jikkostitwixxux, fir-rigward tal-kumpanniji kkon?ernati, telf finanzjarju sostnut min?abba ksur tad-dritt Komunitarju li jista' ji?i attribwit lill-Istat Membru kkon?ernat.

209 Filwaqt li ma eskcludietx li Stat jista' jkun responsabbli f'?irkustanzi inqas restrittivi abba?i tad-dritt nazzjonali, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-kundizzjonijiet skond liema Stat Membru huwa obligat jag?ti kumpens g?ad-danni kkaw?ati lill-individwi minn ksur tad-dritt Komunitarju li jista' ji?i attribwit lilu, huma tlieta, ji?ifieri li r-regola ta' dritt miksura kellha b?ala g?an li tag?ti drittijiet lill-individwi, li l-ksur ikun gravi bi??ejjed u li te?isti rabta ta' kaw?alità diretta bejn il-ksur ta' l-obbligu impost fuq l-Istat u l-?sara m?arrba mill-persuni le?i (sentenzi *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq, punti 51 u 66, kif ukoll tat-30 ta' Settembru 2003, *Köbler*, C-224/01, ?abra p. I-10239, punti 51 u 57).

210 L-implementazzjoni tal-kundizzjonijiet li jippermettu li ti?i stabbilita r-responsabbiltà ta' l-Istati Membri g?al danni kkaw?ati lill-individwi min?abba ksur tad-dritt Komunitarju g?andha, b?ala prin?ipju, titwettaq mill-qrati nazzjonali (sentenzi *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq, punt 58, u *Köbler*, i??itata iktar 'il fuq, punt 100), skond il-linji gwida mog?tija mill-Qorti tal-?ustizzja sabiex titwettaq tali implementazzjoni (sentenzi *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq, punti 55 sa 57; tas-26 ta' Marzu 1996, *British Telecommunications*, C-392/93, ?abra p. I-1631, punt 41; *Denkavit et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 49, u *Konle*, i??itata iktar 'il fuq, punt 58).

211 Fil-kaw?a prin?ipali, l-ewwel kundizzjoni hija sodisfatta b'mod ?ar g?al dak li jirrigwarda l-Artikoli 43 KE u 56 KE. Dawn id-dispo?izzjonijiet g?andhom b?ala effett li jag?tu drittijiet lill-individwi (ara, rispettivament, is-sentenzi *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq, punti 23 u 54, kif ukoll ta' l-14 ta' Di?embru 1995, *Sanz de Lera et*, C-163/94, C-165/94 u C-250/94, ?abra p. I-4821, punt 43).

212 G?al dak li jirrigwarda t-tieni kundizzjoni, ghandu ji?i mfakkar, minn na?a, li ksur tad-dritt Komunitarju huwa gravi bi??ejjed meta Stat Membru, fl-e?er?izzju tal-poter normattiv tieg?u,

jikser, b'mod manifest u gravi, il-limiti li huma imposti fuq l-e?er?izzju tal-poteri tieg?u (ara s-sentenzi *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq, punt 55; *British Telecommunications*, i??itata iktar 'il fuq, punt 42, u ta' l-4 ta' Lulju 2000, Haim, C-424/97, ?abra p. I-5123, punt 38). Min-na?a l-o?ra, meta l-Istat Membru in kwistjoni, fil-mument meta jkun wettaq il-ksur, ikollu biss mar?ni ta' diskrezzjoni kunsiderevolment limitata, jew ma jkollu ebda diskrezzjoni, is-sempli?i ksur tad-dritt Komunitarju jista' jkun bi??ejjed sabiex ti?i stabbilita l-e?istenza ta' ksur gravi bi??ejjed (ara s-sentenzi tat-23 ta' Mejju 1996, *Hedley Lomas*, C-5/94, ?abra p. I-2553, punt 28, u Haim, i??itata iktar 'il fuq, punt 38).

213 Sabiex ji?i ddeterminat jekk je?istix ksur gravi bi??ejjed, g?andhom jittie?du in kunsiderazzjoni l-elementi kollha li jikkaratterizzaw is-sitwazzjoni li tinsab quddiem il-qorti nazzjonali. Dawn l-elementi jinkludu, b'mod partikolari, i?-?arezza u l-pre?i?joni tar-regola li ?iet miksura, in-natura intenzjonali jew involontarja tan-nuqqas imwettaq jew id-dannu kkaw?at, in-natura sku?abbli jew le ta' ?ball eventwali ta' dritt, il-fatt li l-attitudni ta' istituzzjoni Komunitarja setg?et tikkontribwixxi g?all-adozzjoni jew i?-?amma fis-se?? ta' mi?uri jew Prattiki nazzjonali li jmorru kontra d-dritt Komunitarju (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq *Brasserie du pêcheur* u *Factortame*, punt 56, kif ukoll Haim, punti 42 u 43).

214 Fi kwalunkwe ka?, ksur tad-dritt Komunitarju huwa kjarament gravi meta jibqa' je?isti minkejja li tkun ing?atat sentenza li tikkonstata n-nuqqas allegat, de?i?joni preliminari jew l-e?istenza ta' ?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja stabbilita sewwa fil-qasam, li minnhom jirri?ulta li l-a?ir in kwistjoni jikkostitwixxi ksur (sentenza *Brasserie du Pêcheur* u *Factortame*, i??itata iktar 'il fuq, punt 57).

215 F'dan il-ka?, il-qorti nazzjonali, sabiex tevalwa jekk ksur ta' l-Artikolu 43 KE imwettaq mill-Istat Membru kkoncernat kienx gravi bi??ejjed, g?andha tie?u in kunsiderazzjoni l-fatt li, f'qasam b?al dak tat-tassazzjoni diretta, il-konsegwenzi li jirri?ultaw mil-libertajiet ta' moviment iggarantiti mit-Trattat ji?u rivelati biss gradwalment, b'mod partikolari, mill-prin?ipji identifikati mill-Qorti tal-?ustizzja mis-sentenza tag?ha tat-28 ta' Jannar 1986, *Il-Kummissjoni vs Franza*, i??itata iktar 'il fuq. Barra minn hekk, fil-qasam tat-tassazzjoni ta' dividendi li jir?ievu kumpanniji residenti minn kumpanniji li mhumex residenti, kien biss fis-sentenzi ??itati iktar 'il fuq *Verkooijen*, *Lenz* u *Manninen* li l-Qorti tal-?ustizzja kellha l-opportunità tikkjarifika r-rekwi?iti li jirri?ultaw mill-imsemmija libertajiet ta' moviment, b'mod partikolari g?al dak li jikkoncerna l-moviment liberu tal-kapital.

216 Minbarra l-ka?ijiet koperti mid-Direttiva 90/435, id-dritt Komunitarju ma jag?ti ebda definizzjoni pre?i?a ta' l-obbligu g?al Stat Membru li jassigura li, fir-rigward ta' mekkani?mi ta' prevenzjoni jew tnaqqis ta' l-impo?izzjoni ta' sensiela ta' taxxi jew tat-tassazzjoni doppja ekonomika, id-dividendi m?allsa lil residenti minn kumpanniji residenti u daww im?allsa minn kumpanniji li mhumex residenti jibbenefikaw minn trattament ugwali. Minn dan jirri?ulta li, sas-sentenzi ??itati iktar 'il fuq *Verkooijen*, *Lenz* u *Manninen*, il-problema mqajma minn din id-domanda preliminari ma kinitx ?iet ikkunsidrata b?ala tali fil-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja.

217 Huwa fid-dawl ta' dawn i?-?irkustanzi li l-qorti nazzjonali ghandha tevalwa l-fatturi ??itati fil-punt 213 ta' din is-sentenza, b'mod partikolari l-livell ta' ?arezza u ta' pre?i?joni tar-regoli miksura kif ukoll in-natura sku?abbli jew le ta' eventwali ?balji ta' dritt.

218 G?al dak li jirrigwarda t-tielet kundizzjoni, ji?ifieri r-rekwi?it ta' rabta ta' kaw?alità diretta bejn il-ksur ta' l-obbligu impost fuq l-Istat u d-dannu sostnut mill-persuni kkon?ernati, huwa l-kompitu tal-qorti tar-rinviju li tivverifika jekk id-dannu allegat jirri?ultax b'mod dirett bi??ejjed mill-ksur tad-dritt Komunitarju sabiex l-Istat ji?i ordnat jag?ti kumpens g?al dak il-ksur (ara, f'dan is-sens, fil-qasam tar-responsabbiltà mhux kuntrattwali tal-Komunità, is-sentenza ta' l-4 ta' Ottubru 1979, *Dumortier frères et vs Il-Kunsill*, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 u 45/79, ?abra p. 3091, punt

21).

219 Bla għad-dritt għal kumpens għad-danni li huwa msejjes direttament fuq id-dritt Komunitarju meta dawn il-kundizzjonijiet huma sodisfatti, l-Istat għandu jagħti kumpens għall-konsegwenzi tad-dannu kkawżat skond id-dritt nazzjonali dwar ir-responsabbiltà, sakemm il-kundizzjonijiet stabbiliti mil-lejgħazzjoni nazzjonali fil-qasam tal-kumpens għad-danni ma jkunux inqas favorevoli minn dawk dwar talbiet simili ta' natura domestika u ma jistgħux ikunu tali li jrendu l-ksib tal-kumpens impossibbli jew diffiċli għafna fil-prattika (sentenzi tad-19 ta' Novembru 1991, Francovich *et al*, C-6/90 u C-9/90, għabra p. l-5357, punti 41 sa 43; Brasserie du Pêcheur u Factortame, iktar 'il fuq, punt 67, kif ukoll Köbler, iktar 'il fuq, punt 58).

220 Għaldaqstant, ir-risposta li għandha tingħata lid-domandi sitta sa disgħa hija li, fin-nuqqas ta' lejgħazzjoni Komunitarja, huwa l-kompitu tas-sistema legali nazzjonali ta' kull Stat Membru li tagħmel il-qراطي kompetenti u tirregola l-modalitajiet proċedurali ta' rikorsi għudizzjarji intiġi sabiex jassiguraw il-għarsien tad-drittijiet li għandhom l-individwi bis-saħħa tad-dritt Komunitarju, inkluż il-kwalifikazzjoni ta' azzjonijiet imressqa mill-persuni lejgħi quddiem il-qراطي nazzjonali. Dawn il-qراطي huma madankollu obbligati jassiguraw li l-individwi jiddisponu minn rimedju legali effettiv li jagħtihom l-opportunità jiksibu l-għlas lura tat-taxxa indebitament miqbura u ta' l-ammonti m'allsa lil dan l-Istat Membru jew miq-muma minnu b'relazzjoni diretta ma' din it-taxxa. Għal dak li jirrigwarda danni oqrajn li setgħet sostniet persuna minqabba ksur tad-dritt Komunitarju attribwibbli lil Stat Membru, dan ta' l-aħħar huwa obligat jagħti kumpens għad-danni kkawżati lill-individwi fil-kundizzjonijiet imsemmija fil-punt 51 tas-sentenza Brasserie du Pêcheur u Factortame, iktar 'il fuq, mingħajr ma dan jeskludi li Stat jista' jitqies responsabbli f'irkustanzi inqas restrittivi abbaq i tad-dritt nazzjonali.

Fuq it-talba sabiex jiġu limitati fiż-żmien l-effetti ta' din is-sentenza

221 Waqt is-seduta, il-Gvern tar-Renju Unit talab lill-Qorti tal-għustizzja, fil-każ li hija tinterpreta d-dritt Komunitarju fis-sens li huwa jipprekludi lejgħazzjoni nazzjonali b'għal dik in kwistjoni fil-kawża prinċipali, tillimita l-effetti tas-sentenza tagħha fiż-żmien, anki għal dak li jirrigwarda l-azzjonijiet għudizzjarji mressqa qabel id-data li fiha tingħata din is-sentenza.

222 In sostenn tat-talba tiegħu, dan il-Gvern jenfasizza, minn naqsa, il-fatt li, mill-adozzjoni tal-lejgħazzjoni nazzjonali fl-1973, il-kompatibbiltà tagħha mad-dritt Komunitarju qatt ma kienet għiet ikkontestata u, min-naqsa l-oqra, l-implikazzjonijiet finanzjarji serji, stmati għal 4,7 biljun GBP (7 biljun EUR), li jirriqultaw għar-Renju Unit mit-talbiet imressqa quddiem il-qorti tar-rinviju.

223 Dan l-aħħar ammont huwa kkontestat mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, li jsostnu din iż-żifra tinsab iktar bejn 100 miljun u 2 biljuni GBP. Huma jenfasizzaw barra minn hekk li, filwaqt li huwa veru li l-imsemmija lejgħazzjoni nazzjonali qatt ma għiet ikkontestata quddiem il-qراطي nazzjonali mill-perspettiva tal-kompatibbiltà tagħha ma' l-Artikoli 43 KE u 56 KE, l-impatt tagħha fuq l-attivitajiet transkonfini madankollu kien is-suq għett ta' diversi rikorsi għudizzjarji.

224 F'dan ir-rigward, biżżejjed jiġi kkonstatat li l-Gvern tar-Renju Unit semma' ammont li jkopri r-rikorsi mressqa mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali u li huma s-suq għett ta' kull waqda mid-domandi preliminari, u b'hekk ibbaq ruqu fuq ipoteq i, li mhijiex korretta, li r-risposti mogħtija mill-Qorti tal-għustizzja kienu, għal kull waqda mill-imsemmija domandi, ser isegwu d-difqsa tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali.

225 F'dawn ic-irkustanzi, mhuwiex meqteq li l-effetti ta' din is-sentenza jiġu limitati fiż-żmien.

Fuq l-ispejje

226 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejje. L-ispejje sostnuta għas-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistgħux jiġi allsu lura.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (Awla Manja) taqta' u tiddeċiedi li:

1) L-Artikoli 43 KE u 56 KE għandhom jiġu interpretati fis-sens li, meta Stat Membru għandu sistema għall-prevenzjoni jew tnaqqis ta' l-impożizzjoni ta' sensiela ta' taxxi jew tat-tassazzjoni doppja ekonomika fil-każ ta' dividendi m'allsa lil residenti minn kumpanniji residenti, huwa għandu jittratta d-dividendi m'allsa lil residenti minn kumpanniji li mhumiex residenti bl-istess mod.

L-Artikoli 43 KE u 56 KE ma jipprekludux leżiżlazzjoni ta' Stat Membru li teħenta mit-taxxa fuq il-kumpanniji d-dividendi li kumpannija residenti tirġievi minn kumpannija residenti oħra, għalkemm hija tissużżetta għal din it-taxxa id-dividendi li kumpannija residenti tirġievi minn kumpannija li mhijiex residenti u li fiha l-kumpannija residenti żżomm mill-inqas 10% tad-drittijiet tal-vot, filwaqt li tagħti, f'dan l-ażżar każ, kreditu ta' taxxa fir-rigward tat-taxxa effettivament im'allsa mill-kumpannija li tqassam fl-Istat Membru fejn tirrisjedi, sakemm ir-rata ta' tassazzjoni fuq id-dividendi ta' oriġini barranija ma tkunx ogħla mir-rata ta' tassazzjoni applikata għad-dividendi ta' oriġini nazzjonali u sakemm il-kreditu ta' taxxa jkun għall-inqas ugwali għall-ammont im'allas fl-Istat Membru tal-kumpannija li tqassam sa l-ammont ta' tassazzjoni applikat fl-Istat Membru tal-kumpannija benefiżjarja.

L-Artikolu 56 KE jipprekludi leżiżlazzjoni ta' Stat Membru li teħenta mit-taxxa fuq il-kumpanniji d-dividendi li kumpannija residenti tirġievi minn kumpannija residenti oħra, filwaqt li hija tissużżetta għal din it-taxxa d-dividendi li kumpannija residenti tirġievi minn kumpannija li mhijiex residenti li fiha hija żżomm inqas minn 10% tad-drittijiet tal-vot, mingħajr ma tagħti lil din ta' l-ażżar kreditu ta' taxxa għat-taxxa effettivament im'allsa mill-kumpannija li tqassam fl-Istat fejn tirrisjedi.

2) L-Artikoli 43 KE u 56 KE jipprekludu leżiżlazzjoni ta' Stat Membru li tippermetti lil kumpannija residenti, li tirġievi dividendi minn kumpannija residenti oħra, tnaqqas mill-ammont li l-ewwel kumpannija għandha tallas bil-quddiem bħala taxxa fuq il-kumpanniji, l-ammont ta' l-imsemmija taxxa m'allsa bil-quddiem mit-tieni kumpannija, filwaqt li, f'każ ta' kumpannija residenti li tirġievi dividendi minn kumpannija li mhijiex residenti, tali tnaqqis mhumiex permess għal dak li jikkonferna t-taxxa korrispondenti fuq il-profitti mqassma m'allsa minn din l-ażżar kumpannija fl-Istat fejn tirrisjedi.

3) L-Artikoli 43 KE u 56 KE ma jipprekludux leżiżlazzjoni ta' Stat Membru li tipprovdi li kull eżenzjoni li minnha tibbenefika kumpannija residenti li tkun irġeviet dividendi ta' oriġini barranija fir-rigward tat-taxxa m'allsa barra mill-pajjiż tnaqqas l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji li bih hija tista' tikkumpensa t-taxxa fuq il-kumpanniji m'allsa bil-quddiem.

L-Artikolu 43 KE jipprekludi le?i?lazzjoni ta' Stat Membru li tippermetti lil kumpannija residenti tittrasferixxi lil kumpanniji sussidjarji residenti l-ammont tat-taxxa fuq il-kumpanniji m?allas bil-quddiem li ma jistax ji?i kkompensat bit-taxxa fuq il-kumpanniji dovuta minn din ta' l-ewwel kumpannija g?as-sena finanzjarja kurrenti jew g?al snin finanzjarji pre?edenti jew sussegwenti, sabiex dawn il-kumpanniji sussidjarju jkunu jistg?u jikkompensawh bit-taxxa fuq il-kumpanniji li huma g?andhom i?allsu, i?da li ma tippermettix lil kumpannija residenti tittrasferixxi tali ammont lil kumpanniji sussidjarji li mhumex residenti f'ka? li dawn ikunu taxxabbli f'dan l-Istat Membru fuq il-profitti li jkunu g?amlu hemmhekk.

4) L-Artikoli 43 KE u 56 KE jipprekludu le?i?lazzjoni ta' Stat Membru li, filwaqt li te?enta mill-?las bil-quddiem tat-taxxa fuq il-kumpanniji l-kumpanniji residenti li jqassmu lill-azzjonisti tag?hom dividendi li jori?inaw minn dividendi ta' ori?ini nazzjonali li jkunu r?evew, tag?ti lil kumpanniji residenti li jqassmu lill-azzjonisti tag?hom dividendi li jori?inaw minn dividendi ta' ori?ini barranija li jkunu r?evew il-possibbiltà li jag?lu sistema li tippermettilhom jirkupraw it-taxxa fuq il-kumpanniji m?allsa bil-quddiem, i?da, minn na?a, tobbliga lil dawn il-kumpanniji j?allsu l-imsemmija taxxa bil-quddiem u jitolbu l-?las lura sussegwentement u, min-na?a l-o?ra, ma tipprovdix kreditu ta' taxxa g?all-azzjonisti tag?hom, filwaqt li kienu jir?ievu tali kreditu li kieku twettaq tqassim minn kumpannija residenti abba?i ta' dividendi ta' ori?ini nazzjonali.

5) L-Artikolu 57(1) KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li meta, qabel il-31 ta' Di?embru 1993, Stat Membru jkun adotta le?i?lazzjoni li fiha restrizzjonijiet g?all-movimenti tal-kapital lejn jew minn pajji?i terzi pprojbiti mill-Artikolu 56 KE u, wara din id-data, jadotta mi?uri li, filwaqt li jikkostitwixxu wkoll restrizzjoni g?all-imsemmija movimenti, huma, fis-sustanza, identi?i g?al-le?i?lazzjoni pre?edenti jew jillimitaw ru?hom g?all-fatt li jnaqqsu jew ine??u ostaklu g?all-e?er?izzju ta' drittijiet u libertajiet Komunitarji stabbiliti fil-le?i?lazzjoni pre?edenti, l-Artikolu 56 KE ma jipprekludix l-applikazzjoni ta' dawn l-a??ar mi?uri fir-rigward tal-pajji?i terzi meta huma japplikaw g?al movimenti tal-kapital li jinvolvu investimenti diretti, inklu?i l-investimenti fil-proprjetà, l-istabbiliment, il-provvista ta' servizzi finanzjarji jew id-d?ul ta' titoli fis-swieq tal-kapital. F'dan ir-rigward, l-ishma f'kumpannija li ma ji?ux akkwistati bl-g?an li jin?olqu jew jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul u diretti bejn l-azzjonist u din il-kumpannija u li ma jippermettux lill-azzjonist jipparte?ipa effettivament fit-tmexxija ta' din il-kumpannija jew fil-kontroll tag?ha, ma jistg?ux ji?u kkunsidrati b?ala investimenti diretti.

6) Fin-nuqqas ta' le?i?lazzjoni Komunitarja, huwa l-kompitu tas-sistema legali nazzjonali ta' kull Stat Membru li tag??el il-qrati kompetenti u tirregola l-modalitajiet pro?edurali ta' rikorsi ?udizzjarji inti?i sabiex jassiguraw il-?arsien tad-drittijiet li g?andhom l-individwi bis-sa??a tad-dritt Komunitarju, inklu? il-kwalifikazzjoni ta' azzjonijiet imressqa mill-persuni le?i quddiem il-qrati nazzjonali. Dawn il-qrati huma madankollu obbligati jassiguraw li l-individwi jiddisponu minn rimedju legali effettiv li jag?tihom l-opportunità jiksbu l-?las lura tat-taxxa indebitament mi?bura u ta' l-ammonti m?allsa lil dan l-Istat Membru jew mi?muma minnu b'relazzjoni diretta ma' din it-taxxa. G?al dak li jirrigwarda danni o?rajn li setg?et sostniet persuna min?abba ksur tad-dritt Komunitarju attribwibbli lil Stat Membru, dan ta' l-a??ar huwa obligat jag?ti kumpens g?ad-danni kkaw?ati lill-individwi fil-kundizzjonijiet imsemmija fil-punt 51 tas-sentenza tal-5 ta' Marzu 1996, Brasserie du Pêcheur u Factortame (C-46/93 u C-48/93), ming?ajr ma dan jeskludi li Stat jista' jitqies responsabbli f'?irkustanzi inqas restrittivi abba?i tad-dritt nazzjonali.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Ingli?